

- 4 Overdenking: Schaam u dus niet
- 8 Zich gedragen in het huis van God: 10. De vruchten van de Geest (4)
- 12 Het gebed dat Jezus Zijn discipelen leerde (2)
- 18 Nieuw leven in Christus Jezus: 2. De bron van nieuw leven (vervolg)
- 22 Christus in profetie: 8. Hij sprak in gelijkenissen
- 32 Het Koninkrijk van God: 14. Het einde van de lijn koningen uit David

vaste rubrieken

Persoonlijk	1
Forum / In het nieuws	2
Ontmoeting met: Mozes (2)	16
Wonderen van de schepping: Thee	25
Zaaien en maaien	26
Fundamentele begrippen van het kwaad: 8. Satan in het OT (2)	28
Begrijpend zingen: Psalm 14 en 53	31
Boekbespreking: De wederkomst van Christus Jezus	36

bijlagen

- 1 Beginnend Bijbellezen
- 2 Studeren met Open Bijbel
- 3 Jij en de Bijbel (voor de leeftijd van 7 tot 11 jaar)
- 4 Kids en de Bijbel (voor de leeftijd van 4 tot 6 jaar)

colofon

Met Open Bijbel is een uitgave van *Broeders in Christus Nederland* en verschijnt 5 maal per jaar. Het heeft als doel belangstelling te wekken voor de Bijbel, en aan te sporen tot het zelf lezen van Gods boodschap daarin. Een abonnement is gratis.

Vrijwillige bijdragen in de verzendkosten kunt u overmaken naar NL68 INGB 0000 6429 73 t.n.v. Broeders in Christus, Amersfoort. Wij zijn als ANBI geregistreerd.

Redactie en abonnementenadministratie:

Met Open Bijbel, Postbus 520, 3800 AM Amersfoort. **Tel** 0318 845120 (ma-vr 9-21)

E-mail info@metopenbijbel.nl

Internet www.metopenbijbel.nl

Artikelen mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

Bijbelpassages uit de NBV, uitgezonderd: Zich gedragen in het huis van God, Het Koninkrijk, Fundamentele begrippen, Begrijpend zingen, waarin de NBG'51 vertaling wordt gebruikt. In alle gevallen geldt: tenzij anders vermeld.

Er is meer ... in de wereld te doen

Ik spaar postzegels. Toen ik hier voor het eerst belangstelling voor kreeg, was filatelie de liefhebberij van bijna ieder(e) jongen en meisje - nu sparen veel minder mensen postzegels. In 1972 werd een eigenaardige Nederlandse postzegel uitgegeven: een blauwe postzegel van 30Oct waarop enkel de woorden stonden "Er is meer dan voorheen in de wereld te doen". Dit was een uitspraak van Johan Rudolf Thorbecke, de Nederlandse staatsman die 100 jaar daarvoor, in 1872, overleed. Dit sprak mij toen aan en ik vind de uitdrukking hoe langer hoe relevanter voor de toestand waarin wij ons op deze aarde bevinden.

Rampen en oorlogen zijn er overal ter wereld. Regeringen worstelen met groeiende sociale onrust; hongersnood en ongeneeslijke ziekten nemen toe. Het wereldklimaat wordt warmer, met vaak onaangename gevolgen. De internationale organisaties weten geen raad meer: er is heden niet alleen "meer dan voorheen te doen", maar een overvloed van onoverkomelijke problemen waaraan blijkbaar niets te doen valt. God weet dat de wereld in een rampzalige toestand verkeert en Hij heeft de oplossing hiervoor in de Bijbel geopenbaard. Wij vinden de tegenwoordige wereldsituatie bijzonder erg, maar het was ook in het verleden net zo erg. In de tijd van Noach "zag de HERE, dat de boosheid van de mensen groot was op de aarde" (Genesis 6:5) en Hij heeft moeten ingrijpen. Dat zal Hij binnenkort opnieuw doen: "Gelijk het geschiedde in de dagen van Noach, zó zal het ook zijn in de dagen van de Zoon des mensen" (Lucas 17:26). In verband met de eindtijd waarin wij nu leven zei de Here Jezus: "Indien die dagen niet ingekort werden, zou geen vlees behouden worden; doch ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen worden ingekort" (Matteüs 24:22). Er is inderdaad veel meer in de wereld te doen vandaag en de mens kan het niet meer aan: het is alleen de Here Jezus Christus die dat kan. Verlangt u daarom ook zo vurig naar Zijn komst?

Vraag: In de Bijbel lees ik vaak over het spreken van God; ook tegen mensen. Maar ik heb die ervaring nooit gehad. Hoe moet ik dit zien?

Antwoord: Er zijn een aantal kanten aan Gods spreken. In Genesis 1 gaat het om de schepping. Op andere plaatsen in de Bijbel wordt duidelijk, dat wat God maakte er niet ergens al was. Zo lezen we “Hij sprak en het was er, Hij gebod en het stond er” (Ps 33:9); en dat God “het niet-zijnde tot aanzijn roept” (Rom 4:17). Johannes stelt dan ook, met een weerklank uit Genesis: “Alle dingen zijn door het woord geworden en zonder dit is geen ding geworden, dat geworden is” (Joh 1:3). Houdt dit dan in dat God letterlijk iets zei en het er was? Het kan, maar het hoeft niet. Jesaja, bijvoorbeeld, zegt telkens dat God alles met Zijn handen heeft gemaakt (45:12, 48:13, 66:2). Dat duidt meer op een proces van vormen, dan van een ‘toverwoord’ (Gen 2:7). De schepping van de mens wordt voorgesteld als zo’n vormen uit de aardbodem. Daarom zien we God ook wel voorgesteld als Boetseerder (zie Jes 29:16; Rom 9:20).

God is Geest en welke voorstelling kunnen wij maken van hoe Hij dingen doet? Daarom wordt alles in de Bijbel passend bij ons voorstellingsvermogen verteld, zodat de boodschap overkomt. In het geval van Zijn spreken om te scheppen, is er de gedachte van een ‘machtswoord’; alsof een koning gebiedend spreekt, ervan uitgaande dat zijn bevel wordt uitgevoerd. Bij de schepping van de mens lezen we: “En God zei: Laat ons mensen maken ...” (Gen 1:26). Over dit ‘ons’ zijn veel misverstanden, maar is dat nodig? In Jeremia klaagt God de (valse) profeten in Israël aan: “Wie toch heeft in de raad van de HERE gestaan en zijn woord vernomen en gehoord? ... Als zij in mijn raad hadden gestaan, dan zouden zij mijn volk mijn woorden hebben doen horen ...” (23:18,22; zie ook Job 15:8). We kennen de Joodse Raad (het Sanhedrin) en de Griekse Raad (de Areopagus), waarin besluiten werden genomen, die bekend werden gemaakt aan het volk en vervolgens uitgevoerd. Kennelijk dus weer een beeld waarmee ons iets duidelijk wordt gemaakt. Het begin van het boek Job laat zo’n bijeenkomst van de raad in de hemel zien: “Op zekere dag nu kwamen de zonen van God om zich voor de HERE te stellen”. En dan wordt er een besluit genomen inzake Job. Aan het eind van het boek roept God Job ter verantwoording met de woorden: “Wie is het toch, die het raadsbesluit verduistert met woorden zonder verstand?” (38:2).

God doet niet alles (hele)maal Zelf. Zijn plan voor de schepping van de mens legde Hij voor aan die hemelse raad. Hij gebruikte Zijn hemelse dienaren om dit plan uit te voeren. In Job zegt God dat, toen Hij alles schiep, “de morgensterren te samen juichten en al de zonen van God

jubelden" (38:7). Was dat omdat zij werden ingeschakeld bij het schepen en zagen dat het allemaal zo werd als God het hen had voorgesteld? Dan sprak God dus tot de engelen wat zij moesten doen. Er is dan een overeenkomst met de bouw van de Tabernakel: God toonde Mozes wat hij moest maken en wees vervolgens mensen aan die dat daadwerkelijk zó konden, dat het werd zoals God Mozes beval (Ex 31:1-11).

In het NT staat in dit verband iets moois over de engelen: "Zijn zij niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden ten dienste van hen, die het heil zullen beërven?" (Heb 1:14). En ik denk dat hier een groot deel van het antwoord ligt. God heeft een plan en gebruikt engelen en mensen om dat uit te voeren. Maar de mensen zijn niet, zoals de engelen, bij God in de hemel. Om terug te keren naar het beeld van een aardse koning: de burgers komen ook niet allemaal bij de koning om te horen wat hij beveelt. Enkelen hebben toegang en horen wat de koning zegt. Zij moeten er dan voor zorgen dat anderen het horen en de bevelen (laten) uitvoeren. Om mensen Gods woord bekend te maken, worden kennelijk engelen gebruikt. In de Bijbel zien we dat God sommigen uit de mensen kiest, die Hij maakt tot Zijn woordvoerders. Deze 'profeten' moeten tot andere mensen spreken. Wat aan die woordvoerders bekend wordt gemaakt, komt in een droom, of er verschijnt een engel die met zo'n mens spreekt. Ook gebeden worden mogelijk op deze manier beantwoord. God spreekt tot ons 'hart', of het zit 'verpakt' in wat we lezen of horen en waarvan we direct weten: 'dat is het antwoord'.

God sprak ook door Zijn engelen tot mensen die niet Zijn woordvoerders hoefden te zijn. Op een belangrijk moment voor de voortgang van Zijn voornemens, vertelde God hen wat zij moesten doen, wat zij te verwachten hadden. Denk aan Hanna en haar zoon Samuël; aan Jozef vanwege de moordplannen op Jezus van de kant van Herodes; enz..

Gods spreken tot mensen beschouw ik daarom niet als letterlijk; het gaat meestal indirect, behalve in het geval van Jezus; diens volgelingen hoorden dat als een soort onweer. 'Engel' is in de grondtekst 'bode'. Omdat de boodschapper van God komt en in Zijn naam spreekt, moet hij beschouwd worden als God Zelf en als zodanig gehoorzaamd worden. Hetzelfde geldt als een engel tot een mens sprak, met de opdracht de boodschap aan anderen door te geven. Dan moest zo'n profeet beschouwd worden als God. In Openbaring zien we iets dergelijks met Christus Jezus. Nu Hij in de hemel is, verschijnt Hij niet Zelf aan Johannes, maar zendt Hij "zijn engel" (1:1), wat aan het eind nog eens wordt bevestigd: "Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden, om ulieden dit te betuigen" (22:16). Maar nu is ook Johannes Jezus' 'engel', bode, om deze

Overdenking

In zijn brieven aan Timoteüs en Titus geeft Paulus veel goede raad. Zo herinnerde hij Timoteüs eraan “de gave Gods aan te wakkeren, die door mijn handoplegging in u is. Want God heeft ons niet gegeven een geest van lafhartigheid, maar van kracht, van liefde en van bezonnenheid. **Schaam u dus niet voor het getuigenis van onze Here of voor mij, zijn gevangene, maar wees mede bereid voor het evangelie te lijden in de kracht van God**”.

(2 Tim: 1 6-8)

Hierin vallen twee woorden op: lafhartigheid en zich schamen. Het zijn heel belangrijke begrippen, die veel vaker voorkomen dan de feitelijke woorden zelf: “Want ieder, die zich voor Mij en voor mijn woorden zal schamen, voor hem zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij komt in zijn heerlijkheid en die van de Vader en de heilige engelen” (Luc 9:26). Wat weer ten grondslag ligt aan Johannes’ woorden: “kinderkens, blijft in Hem, opdat wij, als Hij zal geopenbaard worden, vrijmoedigheid hebben en voor Hem niet beschaamd staan bij zijn komst” (1 Joh 2:28).

Wie zich schaamt voor het evangelie is lafhartig. Maar ook wie niet op God durft te vertrouwen en zijn eigen zekerheden probeert te vormen. En over lafhartigheid lezen we: “Wie overwint, zal deze dingen beërven ... Maar de lafhartigen, de ongelovigen, de ... enz; hun deel is in de poel, die brandt van vuur en zwavel: dit is de tweede dood” (Op 21:7-8). Dat klinkt belangrijk genoeg.

Paulus schreef over Demas dat die hem “uit liefde voor de tegenwoordige wereld” had verlaten (2 Tim 4:10). Wat velen opvatten als zou hij het geloof vaarwel hebben gezegd. Maar Jezus bedoelde daarmee de angst om te sterven, en dus een gebrek aan besef dat de dood niet het laatste woord heeft. Velen vonden het te gevaarlijk bij Paulus te zijn. Onesiforus daarentegen was niet bang om Paulus op te zoeken, maar betaalde daar kennelijk met zijn leven voor.

Verder terug in de geschiedenis, vertelde Abraham de Farao van Egypte dat de mooie Sara zijn zuster was, omdat hij bang was dat de Egyptenaren hem om haar zouden doden. Later deed hij dat nog eens bij Abimelek van Gerar. Maar daarna had hij zijn les geleerd en begreep hij dat God hem beschermde en hij geen listen hoefde te verzinnen. Wanneer hij terugkeert uit Egypte, en het blijkt dat het land niet groot genoeg is voor hem en Lot samen, laat hij Lot de keus. Die kiest de vruchtbare streek van de Jordaan, en Abraham blijft op de bergen van het latere Judea. In de Hebreeënbrief staat hierover: “Door het geloof heeft hij vertoefd in het land der belofte, als in een vreemd land, waar hij in tenten woonde ...” (Heb 11:9). Wonen in tenten gaat niet over comfort, maar om veiligheid. Hij is kwetsbaar, maar vertrouwt op Gods bescherming. Lot is echter ‘veilig’ binnen de stadsmuren van Sodom gaan wonen. Maar als er legers uit

het oosten komen, wordt hij toch met de andere inwoners van Sodom als gevangene weggevoerd. Oom Abraham bevrijdt hem tijdig, maar hij gaat prompt weer achter die ‘veilige’ muur wonen. Wanneer God dan een einde maakt aan Sodom, doet Hij dit met vuur en zwavel uit de hemel; en stadsmuren beschermen niet tegen wat van boven komt. De engelen manen Lot haast te maken met zijn vlucht, maar hij vertrouwt kennelijk onvoldoende op de belofte dat God hem zal beschermen: “Vlucht naar het gebergte, opdat gij niet verdelgd wordt”; waarop Lot antwoordt: “Neen toch, mijn heer. Zie toch, uw knecht heeft genade gevonden in uw ogen, en gij hebt mij een grote weldaad bewezen door mij in het leven te behouden, maar ik zal niet naar het gebergte kunnen ontkomen, zonder dat het onheil mij achterhaalt en ik sterf. Zie toch, gindse stad is dicht genoeg bij om daarheen de wijk te nemen; zij is maar klein; laat mij toch daarheen vluchten; zij is immers klein? Dan zal ik in het leven blijven” (Gen 19:17-20). Was hij echt bezorgd dat hij niet op tijd bij de bergen zou zijn? Of was het toch die gedachte aan de muur, zelfs van die stad die ‘maar klein’ was?

Samenvattend kunnen we concluderen dat Abraham zijn vertrouwen op God leerde stellen, maar dat Lot daar, ondanks zijn rechtvaardigheid, kennelijk meer moeite mee had. Uiteraard zien we het grootste bewijs van Abrahams geloof wanneer hij Gods opdracht gehoorzaamt zijn zoon Isaak te offeren. Er is hier veel over geschreven. Maar de meeste boeken en artikelen missen het punt waar het om draait. Ze concentreren zich op het punt dat Abraham bereid was het liefste dat hij bezat aan God te offeren. Toch is de brief aan de Hebreëën heel duidelijk: “Door het geloof heeft Abraham ... Isaak ten offer gebracht ... hij, tot wie gezegd was: door Isaak zal men van nageslacht van u spreken. Hij heeft overwogen, dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken, en daaruit heeft hij hem ook bij wijze van spreken teruggekregen” (Heb 11:17-19). Het ging helemaal niet om iets opgeven, maar om het feit dat hij geen moment heeft getwijfeld dat God zijn beloften zou waarmaken, ook al leek dat offer van Isaak dat volledig onmogelijk te maken. **Dat** is vertrouwen op God. Bovendien heeft deze gebeurtenis hem iets geleerd over de opstanding. Met als gevolg dat hij nog steeds niet twijfelde aan Gods beloften, ook toen hij stierf zonder zelfs maar ‘een voet’ van dat land in bezit te hebben gekregen.

Laten we nu eens kijken naar een heel ander persoon: Ezra. Koning Kores van Perzië had na de verovering van Babel het volk verlof gegeven terug te keren naar hun land, en hen opgedragen de tempel te herbouwen. Maar pas een eeuw later krijgt Ezra verlof de tempelschatten terug te brengen naar Jeruzalem. Het is duidelijk dat dit een zeer kostbare ‘lading’ is, die via een gevaarlijke route naar Jeruzalem vervoerd moet worden. Maar we lezen: “Toen riep ik daar, bij de rivier Ahava, een vasten uit om ons te verootmoedigen voor onze God, en

van Hem een voorspoedige tocht af te smeken voor ons, onze kinderen en al onze have". Met als reden: "Want ik had mij geschaamd van de koning een leger en ruiters te vragen om ons te beschermen tegen vijanden onderweg; wij hadden namelijk tot de koning gezegd: De hand van onze God is ten goede over allen die Hem zoeken, maar zijn macht en zijn toorn zijn tegen allen die Hem verlaten" (Ezra 8:21-22). Dat is vertrouwen op God.

Terug dan naar Paulus' brief aan Timoteüs. Vertrouwen op God is de kern van het geloof, zoals de schrijver van de brief aan de Hebreeëen ons vertelt in hoofdstuk 11. En de tegenhanger van dat geloof is *deilos*, lafhartigheid. De eerste keer dat we dit in het NT tegenkomen, is bij de storm op het meer, wanneer de discipelen er van overtuigd zijn dat ze dit niet gaan overleven, terwijl Jezus rustig ligt te slapen. Wanneer ze Hem wakker maken, is Zijn antwoord: "Waarom zijt gij bevreesd, kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee, en het werd volkomen stil" (Mat 8:26). Letterlijk staat daar: "waarom zijt gij *lafhartig*, kleingelovigen?" Zij zijn onderweg, ze hebben de Messias in hun midden, maar toch vrezen ze dat wind en golven sterker zijn! In Marcus is Zijn vraag: "Waarom zijt gij zo bevreesd? Hoe hebt gij geen geloof?" (Mar 4:40). Geen geloof, niet eens klein geloof, maar geen geloof. De dodelijkste van alle tekortkomingen. De tweede keer is tijdens de gesprekken in de bovenzaal, op de laatste avond voor de kruisiging: "Vrede laat Ik u, mijn vrede geef Ik u; niet gelijk de wereld die geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd of versaagd (*deilos*). Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb; Ik ga heen en kom tot u. Indien gij Mij liefhadt, zoudt gij u verblijd hebben, omdat Ik tot de Vader ga, want de Vader is meer dan Ik. En nu heb Ik het u gezegd, eer het geschiedt, opdat gij geloven moogt, wanneer het geschiedt" (Joh 14:27-29). Dat is Jezus' waarschuwing voor Zijn afscheid. En in Openbaring zegt Hij: "Maar de lafhartigen (zij die *deilos* zijn), de ongelovigen, de verfoeilijken, de moordenaars, de hoereerders, de tovenaars, de afgodendienaars en alle leugenaars; hun deel is in de poel, die brandt van vuur en zwavel: dit is de tweede dood" (Op 21:8). Voor zulke mensen is er simpelweg geen plaats in het Koninkrijk.

We begonnen met Paulus' raadgeving, kort voor zijn eigen dood, aan de – kennelijk nog jonge – Timoteüs. Die dienen we te bezien tegen de achtergrond van zijn latere opmerking: "Allen hebben mij in de steek gelaten ... Alleen Lucas is nog bij mij. (4:16, 11). Paulus vindt het raadzaam zelfs iemand als Timoteüs te waarschuwen tegen lafhartigheid, dat gebrek aan vertrouwen op God!

Maar al wordt het woord lafhartig dan misschien niet vaker gebruikt, het begrip vinden we wel degelijk vaker. In het Evangelie van Marcus lezen we even terloops over een jongeman: "... die een laken om het naakte lichaam geslagen had, liep mede, Hem achterna, en zij grepen hem. Maar hij liet het laken in hun handen en nam naakt de vlucht" (Mar 14:51-52). Algemeen wordt aangeno-

men dat het hier gaat om een jonge Johannes Marcus. Judas zal de soldaten eerst naar de bovenzaal hebben geleid, waarvan we weten dat die van de moeder van Marcus was. Jezus is dan al vertrokken en Judas zal hebben geweten dat Jezus de nachten doorbracht in Getsemane. Het lijkt waarschijnlijk dat Marcus door zijn moeder is uitgestuurd om via kleinere straatjes, die de groep soldaten niet kunnen nemen, naar Getsemane te rennen om Jezus te waarschuwen. Maar hij komt te laat. Wanneer de soldaten hem ontdekken, slaat hij op de vlucht; de paniek van een tiener. We ontmoeten hem opnieuw wanneer hij met Paulus en Barnabas op zendingsreis gaat. Hij moet dan al in de 30 zijn, en verantwoordelijk worden geacht voor zijn daden. Maar wanneer ze van Cyprus oversteken naar het vasteland wordt het hem te gevaarlijk, en hij keert terug. Voor Paulus is dat lafhartigheid, en de reden waarom hij hem de tweede keer niet meer mee wil hebben. Dat is geen kwestie van ‘daar heb je niets aan, want wanneer het spannend wordt loopt hij weg.’ Voor Paulus gaat het verder: deze jongeman vertrouwt niet op God en dat is een eerste vereiste. Maar hier in deze laatste brief die we van Paulus bezitten, ontmoeten we hem opnieuw, nu een man van in de 50. Wanneer allen hem in de steek laten uit angst voor de Romeinen, en dus uit lafhartigheid in Paulus ogen (al voegt hij er aan toe “het worde hun niet toegerekend”), lezen we die bijna terloopse opmerking: “Haal Marcus af en breng hem mede, want hij is mij van veel nut voor de dienst” (4:11). Kennelijk twijfelt hij er geen moment aan dat Marcus daadwerkelijk zal komen. Het is uiteindelijk dus toch nog goed gekomen met Marcus.

Maar wat betekent dat alles voor ons? Dat wij werkelijk moeten geloven in waarin wij zeggen te geloven.

- Wanneer wij belijden dat de dood niet het laatste woord heeft, moet dat voor ons ook echt realiteit zijn en niet alleen maar theorie.
- Wanneer wij zeggen te geloven dat God ons beschermt, moeten we daar echt ten volle van overtuigd zijn en niet nog een eigen zekerheid achter de hand houden, voor het geval dat. Niet iedereen in de Schrift bracht het er levend vanaf, maar het gaat niet om dit leven, het gaat om dat wat volgt.

We zagen het voorbeeld van de twaalf, die – met Jezus aan boord – toch menen dat er geen behoudenis meer is. We kennen allemaal het voorbeeld van de gemeente in Jeruzalem, die vurig bidt voor het leven van Petrus. Maar als Petrus dan voor de deur staat, geloven ze het niet. De Joden geloofden als enige volk van de oudheid in een opstanding, maar Paulus werd aangeklaagd omdat hij die predikte. We kunnen daar om glimlachen, of ons daar over verbazen. Maar we doen er beter aan ons af te vragen: hoe zouden wij in zo’n situatie hebben gereageerd? Of nog beter; hoe zouden wij **nu** in een dergelijke situatie reageren. Is het voor ons alleen maar theorie? Of is het voor ons een zodanige werkelijkheid dat wij geen moment zouden aarzelen?

R.C.R.

zich gedragen in het huis van God

“... laat u als levende stenen gebruiken

De gezindheid van Christus

In de brief aan de Filippenzen roept Paulus op:

“Maak mijn blijdschap volkomen door eensgezind te zijn, één in liefdebetoon, één van ziel, één in streven, zonder zelfzucht of ijdel eerbejag; maar in ootmoedigheid achte de een de andere uitnemender dan zichzelf; en ieder lette niet op zijn eigen belang, maar op dat van anderen” (Flp 2:2-4).

Ja, deze weergave is anders dan in de NBG'51, maar dit staat in de grondtekst! En dit gaat dus veel verder dan de gangbare opvatting hierover. Om dit te kunnen, hebben we een bepaalde gezindheid nodig: de nederigheid van Christus:

“Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was, die, in de gestalte van God zijnde, het God gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar ... de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen ...” (Flp 2:5-7).

Dit doet denken aan het moment dat de Here Jezus in de bovenzaal zijn discipelen een lesje gaf, omdat zij niet bereid waren elkaar de voeten de wassen.

De weg van geven in plaats van nemen

Toen Hij de jaren des onderscheids had bereikt, begreep welke hoge plaats God voor de mens bestemd had en dat Hij Hem had verwekt om die plaats in te nemen – omdat Adam faalde, en in hem allen die uit hem voortkomen – werd Hij niet hoogmoedig, door zich superieur op te stellen tegenover zijn tijdgenoten. Integendeel! Zijn diepste inzicht was, dat Hij de sleutelrol had in het bereik van Gods oorspronkelijke doel met de schepping en daarom anders moest zijn dan Adam. Dat alleen in en door Hem de zondemacht in het vlees kon worden gebroken en de dood – die alle mensen in zijn greep houdt – overwonnen. Hij kwam tot het besef dat de weg van nemen, die Adam was ingeslagen, had geleid tot verlies van diens leven en dat van allen die uit hem voortkwamen. Daarom moest Hij de weg van geven inslaan, om het leven te kunnen behouden. In het geloof dat God met Hem het omgekeerde zou doen als met Adam. Want zoals in Adam alle mensen sterven – omdat zijn sterfelijke zaad geen onsterfelijke mensen kan voortbrengen – zouden door het geestelijke zaad van de prediking van het evangelie mensen tot geloof komen en bevrijd worden van de sterfelijkheid. Hij wist dat Hij, mens van vlees en bloed als alle andere mensen, niet onfeilbaar was. Met één groot verschil: Hij had geen menselijke vader; want God was zijn Vader, zijn Verwekker. Een 12-jarige jongen zou zijn natuurlijke vader in alles gehoorzamen, zijn voorbeeld navolgen. Jezus zei op die leeftijd dat Hij bezig moest zijn met de dingen van zijn Vader in de hemel. Niet het timmermansvak kreeg zijn hoogste prioriteit (ondanks dat Hij zich ook daarin bekwaamde, in gehoorzaamheid aan zijn wettelijke ouders), maar zijn geestelijke opvoeding en groei; in het verlangen dat Hij steeds meer zou gaan lijken op

10. de vruchten van de Geest (4)

voor de bouw van een geestelijk huis ...”

zijn Vader in de hemel. Een waarachtige Zoon van Hem, de mens naar Gods beeld en als Zijn gelijkenis, de Mens bij uitnemendheid, de Zoon des Mensen.

Het beeld van de hemelse dragen

Al deze dingen duiden op zijn nederigheid en ootmoedigheid. Alsof Hij toen al wist dat niet zijn verwekking als zodanig bepalend was voor de hoge plaats, die God Hem als Messias zou geven, maar een leven van volkomen bereidwillige gehoorzaamheid en dienstbaarheid aan zijn Vader. Niet de barensnood van zijn moeder Maria maakte Hem tot de Zoon van God, maar zijn eigen barensnood, omdat uit zijn lichaam van vlees en bloed een nieuwe geestelijke mens moest voortkomen, die geheel anders zou zijn dan alle andere mensen vóór Hem. Hij legde Nicodemus uit, dat wij met het vlees waarin wij geboren werden het eeuwige leven niet kunnen binnengaan, maar dat uit water en Geest een nieuwe mens verwekt en geboren moet worden. Paulus gebruikt deze woorden van Jezus in zijn eerste brief aan de Korintiërs:

“Het geestelijke komt niet eerst, maar het natuurlijke, en daarna het geestelijke. De eerste mens is uit de aarde, stoffelijk, de tweede mens is uit de hemel. Gelijk de stoffelijke is, zijn ook de stoffelijken, en zoals de hemelse is, zijn ook de hemelsen. En gelijk wij het beeld van de stoffelijke (Adam) gedragen hebben, zo zullen wij het beeld van de hemelse (Christus) dragen. Dit spreek ik evenwel uit, broeders: vlees en bloed kunnen het Koninkrijk van God niet beërven en het vergankelijke beërft de onvergankelijkheid niet” (1 Kor 15:46-50).

De barensnood van de wedergeboorte

In zijn brief aan de Romeinen kijkt Paulus in de toekomst, wanneer de schepping zal worden bevrijd van de tijdelijkheid, de vergankelijkheid. Het moment waarop dit zal gebeuren is bij de komst van Christus. Dan zal de aarde vol worden van Gods heerlijkheid. Maar zijn wijze van schrijven sluit niet uit dat hij ook sprak over het heden. Verwekking en geboorte zijn onderdelen van een proces dat tijd in beslag neemt. Dat is zo in de natuurwereld, maar ook waar het geestelijke mensen betreft. In hoofdstuk 8 vers 22 schrijft hij:

“Want wij weten, dat tot nu toe de ganse schepping in al haar delen zucht en in barensnood is”.

Maar dan gaat hij in vers 23 verder met wat gelovigen nu al ervaren:

“Wij zelf, die de geest als eerste gave ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam”.

God zorgt ervoor dat zich in ons iets ontwikkelt, iets dat almaar doorgroeit tot het volgroeid is en openbaar wordt. De barensnood, waarmee deze geboorte gepaard gaat, zijn de weeën, die pijnlijk zijn en soms lang kunnen duren. In ons

zich gedragen in het huis van God

geval ons hele leven na onze geestelijke verwekking door water en Geest. De Here Jezus heeft dezelfde ervaring gehad; maar door het ontzaglijke dat van Hem werd gevraagd: zijn marteling en kruisdood, was zijn barensnood veel groter. We zien dit vooral in de Olijfhoek op de avond voor zijn dood, toen Hij bad tot zijn Vader, om in staat te zijn de weg te gaan die Hij van Hem vroeg. Door zijn leven ondergeschikt te maken aan het doel dat God had met zijn verwekking, stelde Jezus zijn Vader in staat zijn doel met de schepping te bereiken:

“Hij ... knielde neer en bad deze woorden: Vader, indien U wilt, neem deze beker van Mij weg; maar niet mijn wil, maar de uwe geschiede! ... En Hij werd dodelijk beangst en bad des te vuriger. En zijn zweet werd als bloeddruppels, die op de aarde vielen” (Luc 22: 41-44).

Daar in Getsemane werd als het ware in grote barensnood de nieuwe mens geboren. Hier voelde Jezus de tot dan toe felste pijn van de geestelijke barensweeën. De inwendige strijd, die het besef van de enorme implicaties van de keuze een sterfelijk mens van vlees en bloed te blijven of definitief geboren te worden als een nieuw geestelijk schepsel, naar het beeld en als de gelijkenis van God, met zich meebracht. Toen Hij die had doorstaan, was Hij er zeker van dat Hij ook de lichamelijke pijn van geseling en kruisdood zou kunnen verdragen, en dat zijn geboorte tot Gods Zoon in kracht door de opstanding uit de doden werkelijkheid zou worden. Zijn houding hierbij was: “Niet mijn wil, maar de uwe geschiede”. Niet in gelatenheid; zo van ‘het komt zoals het komt en ik zie wel’; maar bewust en overtuigd. Hij wist wat stond te gebeuren en waarom dit zo moest zijn. Welke sleutelrol Hij had om het voornemen van God voortgang te kunnen laten vinden. In dat besef was Hij bereid zijn eigen wil, zoals die in ons allen woont, geheel ondergeschikt te maken aan de wil van zijn Vader en zijn leven geheel in Zijn hand te geven. Vanuit deze nederigheid greep Hij niet zelf naar het koningschap, hoewel Hij geboren was om Koning te worden. En Hij liet Zich ook niet door zijn volgelingen tot Koning uitroepen. Hij wachtte tot zijn Vader in de hemel het Hem zou geven, nadat Hij alles zou hebben volbracht wat over Hem geschreven stond. Alles dat nodig was om mensen met God te verzoenen. Dat is wat Paulus ons leert in die verzen in de brief aan de Filippenzen.

Hij stelt het in zijn brief aan Kolosse zo voor dat, als wij blijven toegeven aan onze natuurlijke neigingen, het zal zijn alsof wij op zekere dag tot onze schaamte voor iedereen naakt staan, wanneer wij in gaan zien hoe en wat wij werkelijk zijn, hoe schril ons gedrag afsteekt ten opzichte van dat van Jezus. Met al die menselijke hoogmoed en strijd uit eerzucht en egoïsme die ons kenmerken. Die naaktheid moet overdekt worden als met een kledingstuk, zodat niet ons vlees met een aardse gezindheid, maar die van Christus zichtbaar wordt:

“Doet dan aan, als door God uitverkoren heiligen en geliefden, innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld” (Kol 3:12).

Nederigheid van geest

Wie deze gezindheid van nederigheid tonen, worden in de Bijbel wel de nederigen van geest genoemd. Zij die geen hogere dingen voor zichzelf zoeken (want dat was de achtergrond van de zonde van de eerste mensen), maar zich afhankelijk stellen van wat God hen in zijn genade geeft en intussen het goede zoeken en doen voor anderen. In zulke mensen schiept God behagen. Bij hen wil Hij wonen ondanks Zijn grootheid, almacht en heiligheid en al hun zwakheden: “Want de Here is verheven, en Hij aanschouwt de nederige, maar de hovaardige kent Hij van verre” (Ps 138:6);

“Want zo zegt de Hoge en Verhevene ...: In de hoge en in het heilige woon Ik en bij de verbrijzelde en nederige van geest, om de geest van de nederigen en het hart van de verbrijzelden te doen opleven” (Jes 57:15).

Echte nederigheid begint met het vrezen van God. Hem erkennen als de enige Koning in ons leven; en dat in de praktijk brengen door Hem onderdanig te zijn en absolute gehoorzaamheid te tonen, zoals zijn Zoon deed. Zo schreef Petrus: “Vernedert u dan onder de machtige hand van God, opdat Hij u verhoge te zijner tijd” 1 Pet 5:6).

Wij brengen dit in praktijk door ons te onderwerpen aan Zijn Zoon, de door Hem uitgezonden apostelen en de door God aangestelde oudsten (1 Pet 5:5a). Wat dit laatste betreft dacht Petrus mogelijk aan wat hij zelf meemaakte in de bovenzaal: hoe zijn Heer Zich omgordde als een slaaf en hen diende:

“Omgordt u allen jegens elkaar met nederigheid, want God weerstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade” (1 Pet 5:5b).

Uiteraard geldt het principe van nederigheid ook voor die oudsten. Zij zijn geen heersers maar hoeders, en moeten een voorbeeld zijn in het dienen. In deze brief zien we dan ook dat Petrus zich niet boven zijn medegelovigen stelde, maar naast hen, als ontvanger van dezelfde genade als alle anderen:

“Hoedt de kudde van God, die bij u is, niet gedwongen, maar uit vrije beweging, naar de wil van God, niet uit schandelijke winzucht, maar uit bereidwiligheid, niet als heerschappij voerend over hegeen u ten deel gevallen is, maar als voorbeelden van de kudde. En wanneer de Opperherder verschijnt, zult u de onverwelkelijke krans van de heerlijkheid ontvangen” (1 Pet 5:1-4).

Elk van deze vermaningen wordt afgesloten met de belofte, dat God alle nederigen van geest uiteindelijk zal geven wat Hij heeft beloofd: eeuwig leven en koningschap met Christus. Dat is het heerlijke vooruitzicht voor wie zichzelf nu verloochenen en hun Heer en Heiland navolgen. De profeet Zacharia zag Hem tot zijn volk komen: “Zie, uw Koning komt tot u, Hij is rechtvaardig en zegevierend, nederig ...” (Zach 9:9). Laten we dit voorbeeld van onze Here Jezus Christus voor ogen houden, en ons zijn woorden eigen maken; want Hij zegt: “leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart ...” (Mat 11:29). J.K.D.

Het gebed dat Jezus Zijn volgelingen leerde (2)

Uw Vader weet wat u nodig hebt, voordat

In het eerste artikel waren we bij de behandeling van de regel “Uw naam worde geheiligd”, gekomen tot het punt dat God zal zijn wie Hij is. Maar dan rijst de

vraag: Maar wat is Hij dan wat Hij wil zijn?

Wat God is en wil zijn voor mensen, openbaarde Hij aan Mozes en door hem aan het volk Israël, toen het bij de berg Horeb verzameld was voor de verbondssluiting:

HERE, HERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw, die goedertierenheid bestendigt aan duizenden, die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft; maar (de schuldige) houdt Hij zeker niet onschuldig ...

(Exodus 34:6, 7)

En dat Hij deze God is, heeft Hij keer op keer bewezen aan het volk Israël, ondanks hun afdwalingen.

Worde geheiligd:

God vermaande Zijn volk Israël Zijn Naam heilig te houden en dus niet te ontheiligen.

Vraag: Hoe wordt Gods Naam geheiligd of ontheiligd?

God vroeg Zijn volk gehoorzaam te zijn aan Zijn wil, zodat Hij trouw kon zijn aan Zijn beloften en verbonden, en dus aan de openbaring van wat Hij voor hen was en wilde zijn – de God Die is en Die was en Die komt:

Neemt dan mijn geboden nauwgezet in acht: Ik ben de HERE. En ontheilig mijn heilige naam niet, zodat Ik geheiligd worde in het midden van de Israëlieten: Ik ben de HERE, die u heiligt, die u uit het land Egypte deedt trekken, opdat Ik u tot een God zou zijn: Ik ben de HERE.

(Leviticus 22:31-33)

Heilig is anders, apart van. Gods naam mag dus niet in verband gebracht worden met het kwade, zondige. Door God en wat van Hem is te beschouwen als gewoon of alledaags, behorend tot de wereld van de mensen, of – erger nog – deel uitmakend van alle goden die mensen aanroepen, wordt Gods Naam ontheiligd. De kritiek op het volk Israël was dat zij nu juist dit deden. Zij dienden afgoden, menend dat zij daarmee de HERE dienden of naast Hem ook die andere goden konden of moesten aanroepen. Elia vroeg hen, met een toespeling op Jakob die na zijn worsteling met de engel aan één zijde mank was: “Hoe lang zult u aan beide zijden mank gaan”, toen zij meenden de HERE en Baäl te kunnen dienen. Toen zij daarmee doorgingen liet God hen uit Zijn land weghalen, zodat dit niet verder ontwaard en ontheiligd zou worden. Het gevolg was dat andere volken de God van Israël verachtten en hoondden ‘omdat Hij het volk Israël niet kon beschermen’:

u Hem bidt

Die u op de wet beroemt, onteert u God door uw overtreden van de wet? Want de naam van God wordt om u gelasterd onder de heidenen ...
(Romeinen 2:23, 24)

Uw Koninkrijk kome

Opnieuw vragen twee dingen onze aandacht:

Uw Koninkrijk
kome

Vraag: Wat wil dit zeggen?

Uw Koninkrijk:

Toen God de eerste mensen had geschapen, op een voor hen reusachtige aarde, maakte God een klein stukje daarvan voor hen geschikt. Daar beproefde God hen, of zij Hem volkomen zouden gehoorzamen. De eerste zonde hield echter in dat de mens zelf wilde uitmaken wat hij zou doen, als God wilde zijn. Sinds die tijd beschouwen veel mensen zichzelf als god en koning in hun leven en dat van anderen. Na de zondvloed lezen wij al snel over ene Nimrod, een sterke man, die in het land Sinear steden ging bouwen, en daar als koning over de inwoners regeerde. Later regeerde daar Nebukadnezar over Babel.

... Nimrod; deze was de eerste machthebber op de aarde ... het begin van zijn koninkrijk was Babel ... in het land Sinear. Uit dat land trok hij naar Assur en bouwde Nineve ...
(Genesis 10:8-12)

Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een Koninklijke woonstede door de sterkte van mijn macht en tot eer van mijn majesteit?
(Daniël 4:30)

De Bijbel vertelt dat geen van de steden die mensen bouwden, en geen van de koninkrijken die zij stichtten, heeft kunnen standhouden. Telkens waren er weer sterkere machten, die zo'n rijk konden vernietigen. In geestelijke zin hadden die steden en koninkrijken geen fundament. Zij waren op menselijk ideeën gebaseerd en dus tijdelijk, vergankelijk.

Van de gelovige Abraham wordt verteld dat hij zonder protest uit zo'n stadskoninkrijk vertrok, en als nomade ging rondtrekken tussen de sterke Kanaänitische stadskoninkrijken:

... want hij verwachtte de stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwmeester is ... en zij hebben beleden dat zij vreemdelingen en bijwoners waren op aarde. Want wie zulke dingen zeggen, geven te kennen, dat zij een vaderland zoeken. En als zij gedachtig geweest waren aan het vaderland, dat zij verlaten hadden, zouden zij gelegenheid gehad hebben terug te keren; maar nu verlangen zij naar een beter, dat is een hemels, vaderland. Daarom schaamt God zich voor hen niet hun God te heten, want Hij had hun een stad bereid.

(Hebreeën 11:10, 13-16)

Tegenover de koninkrijken van mensen staat dus een ander Koninkrijk: dat van God, dat Hij ontwerpt en bouwt door de sterkte van Zijn macht en tot eer van Zijn majesteit.

Het gebed dat Jezus Zijn volgelingen leerde (2) (vervolg)

kome:

Het Koninkrijk op aarde ligt in de toekomst. De aarde is nog in de macht van “de wereldbeheersers” (Efeziërs 6:12). In het boek Openbaring wordt ons echter verzekerd dat hun macht ten einde zal komen en God de Koning zal zijn over de aarde en al wie daarop wonen:

Nu is verschenen het heil en de kracht en het koningschap van onze God en de macht van zijn Gezalfde ... (Openbaring 12:10)

Groot en wonderbaar zijn Uw werken, Here God, Almachtige; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, U Koning van de volkeren! Wie zou niet vrezen, Here, en uw naam niet verheerlijken? Immers, U alleen bent heilig ...

(Openbaring 15:3,4)

Vraag: Wie zal dit Koninkrijk tot stand brengen, zodat het zal komen?

In de tijd van koning Nebukadnezar van Babel maakte God bekend dat Zijn Koninkrijk niet door mensen zal worden opgericht, maar door Hemzelf. Alleen als Hij dit doet kan het een eeuwigdurend koninkrijk zijn:

Maar in de dagen van die koningen zal de God van de hemel een koninkrijk oprichten, dat in eeuwigheid niet zal te gronde gaan, en waarvan de heerschappij op geen ander volk meer zal overgaan: het zal al die koninkrijken verbrijzelen en daaraan een einde maken, maar zelf zal het bestaan in eeuwigheid ...

(Daniël 2:44)

Vraag: Waarom zei Jezus dat het Koninkrijk onder Zijn tijdgenoten was?

De Joden dachten dat zij het Koninkrijk waren. En in zekere zin was dat wel zo, maar zij hadden geen koning – althans, niet de Koning waarover God door de mond van de profeten had gesproken: de Messias. Jezus wees indirect op Zichzelf: in Hem was de (toekomstige) Koning gekomen. Het ware Koninkrijk zou gevormd worden door wie Hem geloven en dienen.

De bede: “Uw Koninkrijk kome” heeft daarom twee vervullingen: een toekomstige en een tegenwoordige. De tegenwoordige is de gemeente, waar nu al de wil van God wordt gedaan, zoals straks op de gehele aarde. Daarom schreef Paulus:

wij zijn burgers van een rijk in de hemelen, waaruit wij ook de Here Jezus Christus als verlosser verwachten.

(Filippenzen 3:20)

Uw wil geschiede

Ook dit verdelen we in twee stukken:

Uw wil geschiede

Vraag: Wat wil dit zeggen?

Uw wil:

God heeft als Koning Zijn ‘grondwet’ van het Koninkrijk opgesteld. De burgers van Zijn rijk worden geacht die wet te kennen en die bereidwillig te gehoorzamen.

geschiede:

Vraag: Op welke wijze zal Gods wil geschieden?

Wie tot God bidt dat Zijn wil zal geschieden, denkt daarbij aan twee momenten:

1. In de toekomst, bij de oprichting van Gods Koninkrijk op aarde, wanneer alle mensen Gods wil zullen leren kennen.

2. In het heden; want iemand die Gods wil kent, wordt geacht die nu al te doen. Jezus zei:

Die slaaf nu, die de wil van zijn heerkende en geen toebereidselen getroffen heeft, of niet gedaan heeft naar de wil van zijn heer, zal vele slagen ontvangen.

(Lucas 12:47)

Gods wil moet daarom, om te beginnen, in ons leven gebeuren. Daarbij wordt ons gevraagd ons de karaktereigenschappen van God aan te nemen en de gezindheid van Zijn Zoon. Op die wijze zijn wij bijvoorbeeld ook in staat onze schuldenaren te vergeven, zoals God onze zonden vergeeft.

Gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde

Opnieuw onderscheiden wij twee onderdelen:

Gelijk in de hemel

alzo ook op de aarde

Vraag: Wat wil dit zeggen?

Gelijk in de hemel:

Dit impliceert dat Gods wil in de hemel op volmaakte wijze wordt gedaan. God is uiteraard volmaakt (Mat 5:48) en ook Christus is door zijn verhoging tot Gods rechterhand verklaard volmaakt te zijn (Kol 1:28). Er komt een moment dat allen die in Christus zijn volmaakt zullen worden (1 Kor 13:10). Door deze dingen met

de uitspraak van de Here Jezus, dat wij zullen zijn als de engelen in de hemel (Mat 22:30), te combineren, mogen wij concluderen dat de engelen volmaakt zijn en in alles de wil van God doen.

alzo ook op de aarde:

Dit houdt daarom in dat er een moment komt dat allen die op de aarde wonen, op dezelfde wijze als nu de engelen, Gods wil zullen doen. Daarmee is de bede: "Uw wil geschiede" wat de toekomst betreft verhoord.

Vraag: Hoe en wanneer zal uiteindelijk Gods Koningschap over de wereld tot stand komen?

Paulus schreef dat de Gezalfde, Jezus, als Koning is aangesteld en bij Zijn wederkomst over de aarde zal regeren. Hij zal alles aan God onderwerpen en als dat is gedaan het Koningschap aan de Vader teruggeven:

... daarna het einde, wanneer Hij het koningschap aan God de Vader overdraagt, wanneer Hij alle heerschappij, alle macht en kracht onttroond zal hebben. Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten gelegd heeft ... want alles heeft Hij aan zijn voeten onderworpen. Maar wanneer Hij zegt, dat alles onderworpen is, is blijikbaar Hij uitgezonderd, die Hem alles onderworpen heeft. Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf Zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen (1 Korintiërs 15:24-28)

Dan zal de bede "Uw Koninkrijk kome" zijn vervuld.

J.K.D.

Het is best te begrijpen dat Mozes liever niet naar Egypte ging, want er dreigde van twee kanten gevaar: de Israëlieten zouden bang zijn voor een verkeerde afloop en liever met rust worden gelaten dan zich nog meer ellende op de hals halen; de Egyptenaren hadden nog een appeltje met hem te schillen en zouden bovendien toch nooit al die onbetaalde arbeidskrachten, die hun enorme projecten bouwden, laten gaan – in het gunstigste geval zouden ze hem het land weer uitjagen, waarschijnlijker was dat zij hem direct zouden doden.

Na veel overredingskracht en een stevige reprimande van de kant van God ging Mozes uiteindelijk naar Egypte. God had hem bevestigd dat er heel wat voor nodig zou zijn Israël ervan te overtuigen dat Hij hen ging bevrijden, naar Zijn belofte aan Abraham. Maar ook dat de Farao hardnekkig zou weigeren het volk te laten gaan, ondanks Gods krachtige ingrijpen dat hen veel schade zou toebrengen.

Voordat Mozes naar de Farao ging, sprak hij eerst met de leiders van de Israëlieten om hen te vertellen dat God hem had gezonden als de bevrijder van het volk. Hoe reageerden ze daarop? Pas na enkele wondertekenen waren ze overtuigd en in hun dankbaarheid knielden ze eerbiedig voor God. We mogen aannemen dat de leiders daarna hun volksgenoten hebben verteld wat er ging gebeuren. Of ze echt overtuigd waren valt te betwijfelen, want toen zij later nog maar net uit Egypte vertrokken waren en zij in gevaar kwamen te verkeren, zeiden ze tegen Mozes: “Hebben wij al niet in Egypte gezegd: ‘Laat ons toch met rust, laat ons maar als slaven voor de Egyptenaren werken, want dat is nog altijd beter dan om te komen in de woestijn?’”.

De Farao reageerde totaal anders. Hij was helemaal niet onder de indruk van de tekenen die Mozes en Aäron deden. Zijn eigen tovenaars kenden ook zo hun trucjes. Hij minachtte God en weigerde te luisteren. Hij maakte het leven van de Israëlieten zelfs nog zwaarder! Het volk was zijn dankbaarheid onmiddellijk vergeten en nam Mozes de gevolgen kwalijk. Voor hem de bevestiging van waar hij al bang voor was. Het was een grote teleurstelling en niet te begrijpen. Hij was echter zo verstandig met het probleem naar God te gaan. Maar hij moest nog leren omgaan met dit soort teleurstellingen, want hij begon God verwijten te maken: “Heer, waarom behandelt U dit volk

Mozes (2)

zo? Waarom hebt U mij hierheen gestuurd? Vanaf het moment dat ik bij de farao ben gekomen en hem in uw naam heb toegesproken, wordt het volk nog slechter door hem behandeld. U hebt uw volk niet bevrijd – integendeel!” (Ex 5:22,23). God neemt hem dit kennelijk niet kwalijk, het hoort bij zijn opleiding tot leider van het volk, want Hij troost hem met de woorden: “Nu zul je zien wat ik de farao ga aandoen: ik zal hem met harde hand dwingen mijn volk te laten gaan, hij zal het zelfs uit zijn land wegjagen” (Ex 6:1).

Maar de Israëlieten voelden die harde hand ook bij de eerste plagen. Evenals de Egyptenaren moesten zij naar drinkwater graven, toen het Nijlwater in bloed veranderde. Er wordt ons niet verteld hoe de Israëlieten hierop reageerden. Waarom hadden ook zij die overlast van al die kikkers en om je heen zwermende insecten? Mozes zat steeds tussen twee vuren, maar omdat de Israëlieten rustig bleven en de Farao niet dreigde hem gevangen te zetten of te doden – waarschijnlijk vond hij het wel spannend, deze confrontatie tussen de God van Israël en hemzelf, de zoon van de goden, en verwachtte hij daar als overwinnaar uit te komen – groeide Mozes’ vertrouwen in God. Zeker toen de Israëlieten niet werden getroffen door de plagen die mens, dier en plant aantastten. Zijn aanzien werd steeds groter, zowel bij de Israëlieten als bij veel Egyptenaren (Ex 11: 3).

Na de vierde plaag, die van de steekvliegen, merken we hoe groot zijn vertrouwen is geworden. Hij waagt het dan zelfs tegen de Farao te zeggen: “... bedriegt u ons niet nog een keer en weiger niet het volk te laten gaan” (Ex 8:25). Bij de negende plaag, die van de duisternis, zei de Farao: “Uit mijn ogen ... en waag het niet u nog eens te laten zien. Als u hier nog eens verschijnt, wordt dat uw dood”. Maar onverschrokken zei Mozes: “Zoals u wilt ... ik zal u niet nog eens onder ogen komen” (Ex 10:28,29).

Welke gevoelens had Mozes bij al die plagen? Als herder moet het hem zeer geraakt hebben, dat de Farao het zover liet komen dat bijna alle vee in Egypte omkwam. Maar er wordt ons niets over verteld. Maar als hij de dood van al die eerstgeboren mensen, van jong tot oud, moet aankondigen en de Farao nog niet wil luisteren, staat er: “Hierop verliet Mozes woedend het paleis” (Ex 11:8). N.D.

2. De bron van nieuw leven (vervolg)

Het Begin van Gods Schepping

Behalve dat Hij Broeder, Eerstgeborene en Eersteling is, maakt Christus Jezus ook deel uit van een nieuwe Schepping. De verhoogde Christus zei: “Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige getuige, het begin van Gods schepping” (Op 3:14). Zowel in dit laatste Bijbelboek als in alle voorafgaande boeken is de Schepper van hemel en aarde God Zelf: “U hebt alles geschapen, en om uw wil was het en werd het geschapen” (Op 4:11); “Hem, die leeft tot in alle eeuwigheden, die de hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is en de aarde en hetgeen daarop is en de zee en hetgeen daarin is” (Op 10:6). Hij is ook de Schepper van de volmaakte familie. Christus, opgewekt uit de dood tot eeuwig leven, is daarvan het begin. In Zijn stralende heerlijkheid krijgt Gods nieuwe schepping voor het eerst zichtbaar gestalte. Vandaar dat Paulus schrijft: “Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen” (2 Kor 5:17). Hij zegt niet: een nieuw schepsel maar “een nieuwe schepping”, zoals ook blijkt uit “oude en nieuwe dingen”. De “oude dingen” betekent de in zonde en dood vervallen wereld, en de “nieuwe dingen” de herschepping in Christus. Wie dus in Christus is, heeft deel aan deze nieuwe wereld die God in Hem herschapen heeft.

In Adam en in Christus

Naast wat we tot nu toe hebben gezien, is er nog een andere voorstelling van de relatie met Christus, die in het verlengde ligt van de nieuwe schepping en Hem ziet tegenover Adam als Hoofd van een nieuwe mensheid. Deze tegenstelling komen we tegen in de uitdrukkingen “in Adam” en “in Christus”.

Paulus stelt Adam voor als de eerste mens, wiens overtreding rampzalige gevolgen heeft gehad voor al zijn afstammelingen: “... gelijk door één mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgegaan ... door de overtreding van die ene zijn zeer velen gestorven ... het oordeel leidde van één overtreding tot veroordeling ... door de overtreding van de ene de dood als koning is gaan heersen door die ene ... door één daad van overtreding is veroordeling voor alle mensen gekomen ... door de ongehoorzaamheid van één mens zijn zeer velen zondaren geworden” (Rom 5:12-19); “In Adam sterven allen” (1 Kor 15:22). Hiertegenover stelt Paulus nog uitvoeriger Christus als Hoofdpersoon van een ander geslacht. Terwijl Adams daad van ongehoorzaamheid verderf bracht, brengt

in Christus Jezus

Jezus' "daad van gehoorzaamheid" heil en leven voor zeer velen. "... veel meer is de genade van God en de gave, bestaande in de genade van de ene mens Christus Jezus, voor zeer velen overvloedig geworden ... veel meer zullen zij, die de overvloed van genade en van de gave van de gerechtigheid ontvangen, leven en als koningen heersen door de ene, Jezus Christus ... zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één zeer velen rechtvaardigen worden" (Rom 5:15-19). Hieruit blijkt ook de noodzaak wedergeboren te worden uit een andere 'aartsvader' dan Adam, om voortaan ook "in Christus" te zijn en zo over te gaan uit de doodstoestand tot nieuw leven.

Het heilswerk dat Christus heeft gedaan

In hun uitleg van Christus' heilswerk spreken de apostelen vaak over wat Hij voor de Zijnen heeft gedaan, in de zin van ten behoeve, of ter wille, of ten bate van hen. Als Jezus de discipelen in de bovenzaal de symbolen van Zijn offer aanreikt, zegt Hij: "Dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt ... Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt" (Luc 22:19-20). Christus, zegt Paulus, is "te zijner tijd voor goddelozen gestorven" (Rom 5:6); "gestorven voor onze zonden" (1 Kor 15:3); "heeft zichzelf gegeven voor onze zonden" (Gal 1:4). Op vergelijkbare wijze schrijft Petrus dat Christus "voor u geleden heeft"; is "gestorven als rechtvaardige voor onrechtvaardigen" (1 Pet 2:21; 3:18). Al zulke verklaringen van Christus' heilswerk zien in Zijn kruisdood, opstanding en verhoging iets dat door Hem en de Vader gedaan is, ten voordele van de in zonde en dood verkerende mensen.

Veelzeggend en verhelderend als al zulke verklaringen zijn, er is nog een ander aspect dat de apostelen belichten. De uitdrukking "voor ons" laat de gevolgen van Zijn offer voor Christus Zelf buiten beschouwing. De door Paulus veel gebruikte uitdrukking "in Christus" daarentegen vestigt de aandacht niet alleen op wat Hij voor anderen heeft gedaan, maar ook op de betekenis van Zijn Persoon als de door de Vader aangestelde Bron van eeuwig leven.

Ook Christus' geslachtsregister begint met Adam. De Vader verwekte Hem uit een in zonde en dood vervallen mensheid, als Mens van vlees en bloed. Zijn intentie was dat Zijn Zoon, "geboren uit een vrouw, geboren onder de wet" (Gal 4:4), Zich zou vereenzelvigen met mensen. Jezus' liefdevolle bereidwilligheid Zijn Vader in alles te gehoorzamen, blijkt in de eerste plaats uit Zijn bezoek aan Johannes de Doper om door hem gedoopt te worden. In tegenstelling tot alle anderen die naar hem toe komen, heeft Jezus geen zonden te belijden. Terecht zegt Johannes dan: "Ik heb nodig door U gedoopt te worden

Nieuw leven in Christus Jezus

en komt U tot mij?” (Mat 3:14). In Zijn antwoord hierop geeft Jezus blijk van Zijn voornemen alles te willen doen wat de Vader van Hem vraagt: “Laat Mij thans geworden, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen.”

Dezelfde vrijwillige verbondenheid met mensen in geestelijke en lichamelijke nood toont Jezus in Zijn vele genezingen. Na te hebben verteld over wat Jezus eens deed, gaat Matteüs verder met: “opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken werd door de profeet Jesaja, toen hij zei: ‘Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen en onze ziekten heeft Hij gedragen’” (Mat 8:17). Jezus liet Zich dan ook als Vertegenwoordiger van Zijn volk naar Golgotha leiden, om een openbare, pijnlijke en vernederende dood te ondergaan. “Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem” (2 Kor 5:21). Petrus zegt van het alles overtreffende offer van Jezus, dat hij met eigen ogen had gezien dat Jezus “zelf onze zonden in zijn lichaam op het hout gebracht heeft, opdat wij, aan de zonden afgestorven, voor de gerechtigheid zouden leven; en door zijn striemen bent u genezen” (1 Pet 2:24).

De gevolgen van Christus’ overwinning voor Hemzelf

Dankzij Gods openbaring mogen wij een glimp opvangen van het wonderbare heilsplan, dat God vóór de grondlegging van de wereld ontwierp. Hij zou een grote familie van volmaakte en onsterfelijke kinderen tot leven roepen uit een in zonde en dood vervallen wereld, door de Zoon die Hij uit een vrouw zou verwekken. Wij hebben goede reden om versted te staan van de genade van de Vader, Die in Zijn ondoordringelijke wijsheid en liefde besloot Zijn liefde jegens ons te bewijzen “doordat Christus, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is” (Rom 5:8). Ook hebben wij reden voor zeer grote dankbaarheid aan Christus, voor Zijn volledige medewerking om het plan van Zijn Vader heerlijke werkelijkheid te maken, door Hem in alles te gehoorzamen, bewogen door de liefde die Zijn Vader aan mensen bewijst.

Het is onze verantwoordelijkheid en ons voorrecht te leren en te aanvaarden wat ons is geopenbaard. Hieruit blijkt dat Christus’ gehoorzaamheid tot de kruisdood toe, Zijn opstanding en verhoging tot gevolg had. Daarom is Hij als Heer aan Gods rechterhand verheven, met Zijn komst naar de aarde om Koning over de toekomstige wereld te zijn in het vooruitzicht. Dat geeft Jesaja aan: “Om zijn moeitevol lijden zal Hij het zien tot verzadiging toe ... Daarom zal Ik Hem de velen als buit geven” (Jes 53:11-12). Dat zegt ook Paulus als hij hierop zinspeelt: “Daarom heeft God Hem uitermate verhoogd” (Fil 2:9). En de brief aan de Hebreeënen legt ditzelfde verband tussen volkomen gehoorzaamheid en de verhoging van Christus: “... daarom heeft U, o God, uw God gezalfd met vreugdeolie boven uw deelgenoten” (Heb 1:9). Dezelfde schrijver

gaat hier aan het eind van zijn brief nader op in, als hij Christus' opstanding in verband brengt met Zijn offer. "De God nu van de vrede, die onze Here Jezus, de grote herder van de schapen door het bloed van een eeuwig verbond heeft teruggebracht uit de doden" (Heb 13:20). De opstanding van Christus wordt zo gezien als het gevolg van Zijn offerdood. Al eerder in deze brief heeft hij vertelt hoe Christus "met zijn eigen bloed, eens voor altijd binnengegaan in het heiligdom, waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf" (Heb 9:12), d.w.z. ook voor Zichzelf. Vandaar dat de engelen in de hemel, die getuigen zijn geweest van Zijn verhoging en verheerlijking, Hem lofprijzen voor wat Hij voor mensen door Zijn offerdood heeft gedaan: "Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de macht en de rijkdom, en de wijsheid en de sterkte, en de eer en de heerlijkheid en de lof" (Op 5:12).

Eeuwig leven aan de Zoon geschonken

Hoewel de reden voor Christus' opstanding dus heel anders is dan die voor Zijn volk, is eeuwig leven ook voor Hem Gods liefdevolle gave. Jezus Zelf getuigt hiervan als Hij zegt: "Want gelijk de Vader leven heeft in Zichzelf, heeft Hij ook de Zoon gegeven, leven te hebben in Zichzelf" (Joh 5:26). "Leven in zichzelf" betekent uiteraard veel meer dan onsterfelijkheid: de Zoon is door de Vader aangesteld als Bron van leven voor anderen. En op wie anders zou die profetische psalm van David over de rijk gezegende Koning van toepassing zijn dan op Christus?

"Want U treedt Hem tegemoet met rijke zegeningen.

U zet een kroon van fijn goud op zijn hoofd.

Leven vroeg Hij van U; U gaf het Hem,

lengte van dagen voor altoos en immer" (Ps 21:4-5).

De vrucht van een juist begrip van de Persoon van Christus is dus het heldere inzicht dat voor het eerst in Hem Gods genadige voornemen met al Zijn kinderen verwezenlijkt en zichtbaar wordt: "Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, zodat Hij onder alles de eerste geworden is" (Kol 1:18). Hij Zelf staat niet los van de zegenrijke gevolgen van Zijn overwinning. Christus heeft Zich zelfs tot in de dood met mensen vereenzelvigd, en is daarom aangesteld als Bron van leven. Vandaar het beroep op allen die de vruchten van Zijn overwinning verlangen te ontvangen, om deel te nemen aan wat Hij voor hen heeft gedaan. Van welk fundamenteel belang, maar ook hoe veelzijdig, dit deelnemen is, blijkt uit de manier waarop Paulus hierover spreekt: Christus' volk is met Hem gekruisigd, gestorven, begraven en opgewekt, en zal ook met Hem in heerlijkheid verschijnen. De specifieke betekenis van deze uitdrukkingen van verbondenheid zullen we in de volgende artikelen nader onderzoeken.

In Matteüs 13 gebruikt Matteüs voor de achtste keer zijn unieke uitdrukking “Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet”. In dit hoofdstuk staat een reeks gelijkenissen. Het valt de discipelen op en zij vragen waarom Jezus in gelijkenissen tot het volk spreekt. Zijn antwoord luidt:

Julie mogen de geheimen van het koninkrijk van de hemel kennen, hun is dat niet gegeven. (Mat 13:11)

Dan volgt nog een aantal gelijkenissen, waarna we lezen:

Jezus sprak uitsluitend in gelijkenissen tot hen. Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet: ‘Ik zal het woord nemen en spreken in gelijkenissen; ik zal bekendmaken wat sinds de grondvesting van de wereld verborgen was. (Mat 13:34-35)

Zelfs in Matteüs lijken bekendmaken en verborgen blijven enigszins in tegenspraak. Daar komt nog bij dat deze verzen geciteerd zijn uit Psalm 78, waar gesproken wordt over Gods grote daden en het vertellen daarvan aan de volgende geslachten. Dus rijst ook hier de vraag: waarom gebruikt Matteüs dit citaat?

Achtergrond van de psalm

In Psalm 78 geeft Asaf een overzicht van de geschiedenis van Israël, vanaf de Exodus tot David. Hij verhaalt van Gods machtige hand en de redding die Hij steeds bracht. Maar hij verhaalt ook dat het volk niet leerde van wat er gebeurde, dat hun vertrouwen op God toch zwak was. Dit is echter bedoeld als les voor de komende generatie; dat zij leren van de in het verleden gemaakte fouten. De Psalm begint dan ook met de woorden:

Luister, mijn volk, naar wat ik leer, hoor de woorden uit mijn mond. Ik open mijn mond voor een wijze les, spreek uit wat sinds lang verborgen is. Wij hebben het gehoord, wij weten het, onze ouders hebben het ons verteld. (Ps 78:1-3)

Waar we in deze vertaling ‘wijze les’ zien (‘spreuk’ in andere vertalingen) staat in het Hebreeuws het woord *mashal*, dat een brede betekenis heeft: alles wat een metafoor is. Het wordt in Nederlandse vertalingen o.a. weergegeven met les, gelijkenis en raadsel. Het is ook de titel van het boek Spreuken. Als Matteüs deze woorden citeert, gebruikt hij de Griekse vertaling (de Septuaginta) waar dit woord als gelijkenis wordt weergegeven. In die context plaatst hij het ook. Het eerste deel van het citaat is letterlijk de tekst van de Septuaginta; maar het tweede deel, “ik zal bekendmaken wat sinds de grondlegging van de wereld verborgen is”, is anders vertaald omdat de Septuaginta hier behoorlijk afwijkt van de Hebreeuwse tekst.

8. Hij sprak in gelijkenissen

wat gezegd is in de profeten”

Maar wat is dan die les of gelijkenis? Als je de Psalm grondig bekijkt, zie je hoe God op bepaalde momenten ingreep met zeer grote wonderen, maar dat het volk toch niet heeft ingezien daarmee het bewijs in handen te hebben altijd op God te kunnen vertrouwen, waar God eiste dat het vertrouwen gepaard moest gaan met het luisteren naar Zijn woord:

Zo zou het volgende geslacht ervan weten, en zij die nog geboren moesten worden, zouden het weer aan hun kinderen vertellen. Dan zouden zij op God vertrouwen, Gods grote daden niet vergeten en zich richten naar zijn geboden. (Ps 78:6,7)

Toen de HEER dat hoorde, ontstak hij in woede ... Want zij hadden God niet geloofd, niet vertrouwd op zijn hulp... op zijn wonderen vertrouwden zij niet ... zij waren zijn verbond niet trouw (vs 21-22,32,37)

En toch laat de Psalm zien hoe God keer op keer Zijn barmhartigheid toont en naar het volk blijft omzien als ze er niet meer uitkomen.

De geciteerde tekst in Matteüs

Matteüs ziet Jezus' spreken in gelijkenissen als een vervulling van profetie. Bij oppervlakkige lezing lijkt het citaat wel van toepassing, want Jezus sprak in gelijkenissen. Maar dan vergeet je de context van de Psalm. Betrek je die er bij, dan was het ook wel zo dat wie de geschiedenis van het volk (in Gods woord) niet kende ook de gelijkenissen niet begreep. Heel vaak verwijzen gelijkenissen toch naar eerdere woorden uit de Schrift.

Maar mogelijk wijst Matteüs op een veel belangrijkere les. Vlak voor het citaat geeft Jezus gelijkenissen, zonder enige uitleg, die vaak aanleiding geven tot vragen. “Het koninkrijk van de hemel lijkt op een zaadje van de mosterdplant” (Mat 13:31). Ja, dat het uitgroeit tot iets groots kunnen we ons voorstellen, maar waarom begint het als het kleinste van alle zaden? Dan volgt de gelijkenis: “Het koninkrijk van de hemel lijkt op zuurdesem”. En wie zuurdesem willen zien als beeld van de zonde hebben moeite het uit te leggen. Jezus sprak over de geheimenissen van het Koninkrijk (vs 11), terwijl het Koninkrijk iets was waar de gemiddelde Israëliet naar uitkeek. In het citaat uit de Psalm schreef Matteüs: “ik zal bekendmaken wat sinds de grondvesting van de wereld verborgen was”; maar alleen de discipel zou het begrijpen en niet de rest van het volk. Zij hadden de les van de geschiedenis niet begrepen. Het lijkt dan ook alsof Matteüs de “ik” uit de Psalm toepast op God die lessen geeft, maar dan door Jezus. Matteüs ziet dan ook de bredere betekenis van het Hebreeuwse woord *mashal* (gelijkenis, spreuk, raadsel). Want in Jezus zien we een niet vanzelfspre-

kende *mashal*. We zien het kleinste als beeld van het grootste, de almacht van God geopenbaard in een kruisiging van een mens. Het blijkt dan ook dat Matteüs ons die paradoxale les wil leren, die we ook steeds in de brieven tegenkomen. Zoals Paulus het later uitdrukt “want kracht wordt zichtbaar in zwakheid” (2 Kor 12:9).

Zwakheid en kracht

De Psalm liet ook zien hoe God met zeer grote wonderen ingreep als Zijn volk het zwakst was. Pas als zij geen enkele oplossing meer zagen en tot God riepen om hulp, dan greep Hij in. In hun volledige hulpeloosheid kwam Hij hen te hulp. In de geschiedenis van Israël zien we dat dit zich steeds herhaalt.

Maar de les in de evangeliën gaat verder. Nu blijkt er steeds dit contrast: kracht ligt in zwakheid, winst ligt in verlies, een leven vinden volgt op een leven verliezen, in vernedering ligt de overwinning. De prediking van Jezus is *mashal*, maar dat is ook Zijn hele leven. Als Jezus de wonderen doet, willen velen hem tot koning maken. Maar als Jezus vervolgens over Zijn lijden spreekt, keren velen zich van Hem af. Deze leer vonden zij onverenigbaar. Maar Jezus liet het niet bij woorden. Zijn hele leven was deze *mashal* die nagenoeg niemand begreep. Het onverenigbare werd uitgesproken bij zowel Zijn doop als Zijn verheerlijking op de berg: de Messias, de Zoon van God (Ps 2) was tegelijk de Knecht, de slaaf die bespot en mishandeld werd (Jes 53). Dat is ook de les van de kruisiging: een mens tot het uiterste verzwakt en tot spot en hoon geworden, heeft daarmee de overwinning voor de mensheid behaald. Daarom zien we Jezus ook als een slaaf de voeten van Zijn discipelen wassen, terwijl zij onenigheid hebben over wie het belangrijkste is en dus de beste plaats aan tafel verdient. Juist dan zegt Jezus dat, als zij hem Heer en Meester willen noemen, ze Zijn voorbeeld moeten volgen, want “een slaaf is niet meer dan zijn meester” (Joh 13:16). Op zich had dit geen verrassing moeten zijn, want Jesaja schreef al over God:

In hoogheid en heiligheid zal ik tronen met hen die verslagen en onaanzienlijk zijn, opdat de onaanzienlijke geest herleeft, opdat het verslagen hart tot leven komt. (Jes 57:15)

Dat is de les uit deze gelijkenissen: nederigheid leren en het voorbeeld van onze Heer volgen.

Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet: ‘Ik zal het woord nemen en spreken in gelijkenissen; ik zal bekendmaken wat sinds de grondvesting van de wereld verborgen was. (Mat 13:35)

“Houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen.” (Heb 13:2). Eén daarvan was Abraham, die drie engelen op bezoek kreeg. Hij bood hen een behoorlijke maaltijd aan, met boter en melk erbij (Gen 18:8). Als wij mensen op bezoek hebben, bieden wij hen meestal eerst een warme drank aan: koffie of thee. Thee was voor Abraham vrijwel zeker een onbekend drankje, maar niet voor de Chinezen! “De Chinese Keizer Shen Nung was in 2737 v.Chr. water aan het koken onder een boom. Enkele blaadjes van de boom vielen in het kokende water. Hierdoor ontstond er een heerlijke geur en bij het drinken van het water bleek dit niet alleen lekker te ruiken, maar eveneens lekker te smaken.” Veel later werd thee vanuit het Verre Oosten door handelaren naar Europa gebracht, wat hun grote winst opleverde. “Tot in de 18^e eeuw was thee vooral een drank waarvan het gebruik alleen was weggelegd voor rijken.”

Thee wordt vooral veel verbouwd in China, maar theeplantages zijn ook te vinden in landen als India, Sri Lanka, Indonesië en Kenia. De theestruiken kunnen uitgroeien tot een hoogte van 15-20 meter, maar worden gesnoeid tot ongeveer 1,5 meter hoog. Zij hebben 4 à 5 jaar nodig om oogstrijp te worden. Opvallend is de manier van oogsten: de theeplukkers nemen alleen de top

en de eerste twee of drie bladeren van een takje. Het is een dankbare plant; ongeveer om de twee weken kan er van geplukt worden. Op die manier kan de oogst gedurende het gehele jaar plaats vinden.

De bladeren krijgen een aantal behandelingen voordat zij voor de handel geschikt zijn. De hoogste kwaliteit komt van de hoger gelegen plantages. De thee die wij in de supermarkt kopen, wordt door theeproevers vooraf getest op kwaliteit en smaak. Melanges worden bij de theepakkers samengesteld en de verschillende soorten in een silo bij elkaar gezet om op elkaar te kunnen inwerken.

God zei: “Hierbij geef ik jullie alle zaaddragende planten ... dat zal jullie voedsel zijn.” (Gen.1:29). We mogen Hem dankbaar zijn dat we van één van die plantensoorten zo’n lekker drankje kunnen maken. En gastvrij; want wie weet komt er een engel bij ons op bezoek! C.T.

De oogst is de voleinding van

Op enkele plaatsen in het Nieuwe Testament vinden we het bekende beeld van een zaaier of zaaien, maar het logische gevolg van maaien of een maaier minder vaak. Waar we het tegenkomen is dat in een beeld van wat er in de eindtijd zal gebeuren.

In Openbaringen 14:14-16 maait de Mensenzoon, op bevel van Zijn Vader de aarde met een sikkel. Met andere woorden: het proces van groeien en aren met vruchten voortbrengen komt zo tot een einde, en de oogst van gelovigen wordt binnengebracht. Datzelfde zien we in Jezus' gelijkenis van de talenten in Matteüs 25:24-30, waarin iemand tot zijn heer komt met wat die hem had toevertrouwd, zonder er iets mee gedaan te hebben, met de onbeschaamde woorden: "Heer, ik wist van u, dat u een hard mens bent, die maait, waar u niet gezaaid hebt, en die bijeenbrengt van plaatsen, waar u niet hebt uitgestrooid. En ik was bevreesd en ben heengegaan en heb uw talent in de grond verborgen; hier hebt u het uwe". Maar uit de gelijkenis van het onkruid in de akker in Matteüs 13:36-43 blijkt dat de Mensenzoon niet Zelf maait, maar engelen uitzendt om die taak voor Hem uit te voeren.

Hieruit leren we dat de Mensenzoon zowel de Zaaier als de Maaier is. Hij is door God, Zijn Vader, verantwoordelijk gesteld voor het hele proces van het zaaien tot en met het maaien, en het binnenbrengen van het graan, de vrucht van alle inspanning en hoop.

Maar er is meer over te zeggen. In de gelijkenis van de zaaier wordt weliswaar niet gezegd dat de Mensenzoon de Zaaier is, maar uit het verband blijkt duidelijk dat Hij daarmee Zichzelf bedoelt. Op dat moment immers is Hij bezig in Galilea het zaad van het Evangelie van het Koninkrijk uit te strooien, evenals trouwens in Johannes 4, waar Hij dit in Samaria doet: "Een zaaier ging uit om te zaaien. En bij het zaaien viel een deel ... in goede aarde en het gaf vrucht ..." (Mat 13:1-9). In de verklaring van deze gelijkenis in Lucas 8, zegt Jezus "het zaad is het woord van God" (vs 11) en wanneer dit in goede aarde valt, betekent dit volgens deze uitleg (vs 15), dat dit mensen zijn "die met een goed en vroom hart het woord gehoord hebbende, dat vasthouden en vrucht dragen in volharding". Maar we weten dat het zaaien niet is opgehouden na het sterven van Jezus. Anderen zijn in Zijn opdracht en onder Zijn leiding daarmee voortgegaan.

Interessant is wat Paulus in verband hiermee schrijft: "... het evangelie, dat tot u gekomen is. Immers, in de hele wereld draagt het vrucht en wast het op, zoals ook bij u, sedert de dag, dat u het gehoord hebt ... (Kol 1:6). Een duidelijke zinspeling op Jezus' gelijkenissen van de zaaier en het onkruid in de akker. Maar nu zijn het de apostelen en hun medewerkers, die het zaad van het Evangelie uitstrooien, zoals Paulus schrijft "wij hebben voor u het geestelijke gezaaid" (1 Kor 9:11).

de wereld

Belangrijk om te begrijpen wat Jezus bedoelde met Zijn woorden in de gelijkenis van de zaaier, is te weten dat de prediking niet direct zichtbaar resultaat oplevert: Het Koninkrijk komt niet meteen bij Jezus' optreden tot stand; mensen worden niet ineens volmaakte, eeuwig levende wezens. Maar er is sprake van een proces: na het zaaien duurt het vier maanden (Joh 4), voordat er geoogst kan worden. Maar wanneer de zaaier weet dat het zaad goed is en de akker vruchtbaar, dan mag hij – bij voldoende zon en regen op zijn tijd – hopen op een goede oogst. Zoals Paulus schreef “het wast op”; of in een andere brief: “wat u zelf zaait, wordt niet levend, of het moet gestorven zijn, en als u zaait, zaait u niet het toekomstige lichaam, maar slechts een korrel, bijvoorbeeld van koren, of van iets anders” (1 Kor 15:36,37). Er wordt een korrel gezaaid, die een scheutje ontwikkelt, dat uitgroeit tot een stengel met een halm of aar, waarin tien tot honderd keer zoveel korrels zitten als die ene die werd gezaaid.

Zo is het ook met de prediking van Gods woord: vindt het bij iemand goede voedingsbodem, dan ontwikkelt het zich in het hart, de geest, de gedachten van die mens, zodat het hem verandert en uiteindelijk iets nieuws voortbrengt: een eeuwig levend kind van God, dat anderen kan schenken wat zij nodig hebben. Want door het geloof van één kunnen er veel meer tot geloof komen, waardoor de vrucht

zich vermenigvuldigt. Twee voorbeelden uit de brieven van Paulus: “Wie op de akker van de Geest zaait, zal uit de Geest eeuwig leven oogsten” (Gal 6:8) en “Hij nu, die zaad verschafft aan de zaaier en brood tot spijsje, zal u uw zaaisel verschaffen en vermeerderen, en het gewas van uw gerechtigheid doen opschieten” (2 Kor 9:10).

In Johannes 4 is er kennelijk sprake van een ontwikkeling, waarvan de discipelen het resultaat nog zullen zien: “Slaat uw ogen op en beschouwt de velden, dat zij wit zijn om te oogsten. Reeds ontvangt de maaier loon en verzamelt hij vrucht ten eeuwigen leven, opdat de zaaier zich tegelijk met de maaier verblijde” (vs 35,36). Hier is zo snel resultaat te zien, dat Jezus niet alleen zaait, maar tegelijk de oogst ziet binnenkomen: “En uit die stad geloofden velen ... in Hem” (vs 39 e.v.). Maar er is meer te verwachten, wanneer er geduld wordt geoefend. Want Jezus gaat verder: “De een zaait, de ander maait. Ik heb u uitgezonden om datgene te maaien, wat u geen arbeid heeft gekost; anderen hebben gearbeid en gij hebt de vrucht van hun arbeid geplukt” (vs 37,38). Nu zijn de discipelen de maaiers. Dus is er geen sprake van de eindtijd, maar van het tot geloof komen van een veel grotere menigte, waarvan deze Samaritanen de eersten waren. Vinden we de vervulling daarvan in Handelingen 8:12, waar Filippus in Samaria predikt? “Toen zij echter geloof schonken aan Filippus, die het evangelie van het Koninkrijk van God en van de naam van Jezus Christus predikte, lieten zij zich dopen, zowel mannen als vrouwen”. J.K.D.

Fundamentele begrippen

8. Satan in het Oude Testament (2)

De satan van David

Een duidelijk voorbeeld dat God een tegenstander kan zijn, vinden wij in het leven van koning David. Hierover werd geschreven in 1 Kronieken 21 en in het parallelle verslag van 2 Samuël 24:

Satan keerde zich tegen Israël en zette David aan, Israël te tellen. (1 Kron 21:1)

De toorn van de HERE ontbrandde weer tegen Israël; Hij zette David tegen hen op en zei: Ga, tel Israël en Juda. (2 Sam 24:1)

Hieruit blijkt dat God *satan* was, tegenstander van het volk, Die hen duidelijk wilde maken dat zij op de verkeerde weg waren, en hen strafte voor hun zonden, zodat zij zich zouden bekeren en leven.

De Septuaginta vertaalde *satan* in 1 Kronieken 21:1 met *diabolos*, maar de NBG'51, SV en NBV houden vast aan het woord uit de grondtekst: *satan*. Dat is wel consequent, maar de vraag blijft open wie of wat de vertalers bedoelen.

Jacobus schrijft dat God niemand in verzoeking brengt, met andere woorden niemand in het verderf wil storten. Hij beproeft Zijn kinderen wel! Met het positieve doel dat zij zich bekeren van dwaalwegen en/of leren volharden in geloof.

Het volk Israël leek in de tijd van koning David te vervallen tot nationale trots en zelfvertrouwen, zodat het zich steeds minder afhankelijk stelde van God. Zowel in 2 Samuël als in 1 Kronieken lezen we over oorlogen, voorafgaand aan de volkstelling, die het leger van koning David won. Het doel van de telling was kennelijk te weten hoe groot het leger was, dat David eventueel op de been kon brengen. Want in 1 Kronieken 21:5 wordt het resultaat van de telling vermeld als het aantal mannen dat het zwaard kon hanteren. Was dat overmoed van David, een vorm van vertrouwen op een legermacht? Of was het een ontluikende angst voor de toenemende kracht van zijn vijanden? Of werd hij uitgedaagd door een vijand of vijandige krachten binnen het volk Israël? Het in de Septuaginta gebruikte woord *diabolos* wekt de indruk dat het om dit laatste ging, evenals het feit dat de getelden van Juda apart van de rest van Israël worden vermeld (denk aan het begin van Davids koningschap, toen alleen Juda hem als koning erkende, en de splitsing na de dood van zijn zoon Salomo).

Hoe het ook zij, God wilde het volk tuchtigen, zodat het zijn vertrouwen op Hem zou stellen. Daarvoor gebruikte Hij koning David, die zelf steeds meer beïnvloed werd door raadslieden met dezelfde geest en gezindheid als velen van het volk. Op deze manier leerde God zowel David als het volk een les. In de beproeving liet David zich door zijn hart verleiden het volk te tellen. Iets dat in de wet verboden was en dat hij, die zoveel kennis daarvan had, gemakkelijk had

van het Kwaad

kunnen verwerpen, temeer daar zijn veldheer Joab hem ook al nadrukkelijk had gezegd dat het niet mocht. Hij en God probeerden David dus te weerhouden het volk te gaan tellen.

De satan van Salomo

Behalve een engel gebruikt God ook mensen als *satans*, als tegenstanders van de koning en het volk. Vanuit Gods gezichtspunt om Zijn volk een les te leren en tot inkeer te brengen, maar vanuit het gezichtspunt van wie het betrof waren zij uiteraard vijanden. Die wisten niets van beproeving en tuchtiging door God, maar kwamen gewoon in opstand tegen hun onderdrukker en wilden koning Salomo verslaan, zodat zij niet meer aan hem onderworpen zouden zijn. Toen koning Salomo steeds verder afdwaalde, nam de vijandschap van de omringende volken toe. We lezen daarover dat God die vijandschap toeliet:

En de HERE deed een tegenstander (satan) tegen Salomo opstaan, de Edomiet Hadad. (1 Kon 11:14)

God deed nog een tegenstander (satan) tegen hem opstaan, Rezon ... en hij was een tegenstander (satan) van Israël zolang Salomo leefde. (1 Kon 11:23-25)

Omdat God deze omringende volken gebruikte voor Zijn doel, en Hij de eigenlijke Koning van het volk Israël was, ervoer het volk het zo dat God hen had verlaten, Zich tegen hen had gekeerd en hun vijand was geworden. Jesaja herinnert aan hun opstandigheid in de woestijn:

Maar zij waren weerspannig en bedroefden zijn heilige Geest; daarom veranderde Hij (God) voor hen in een vijand (Hebreeuws oyeb). Hij zelf streed tegen hen. (Jes 63:10)

In het Hebreeuws wordt nog een ander woord gebruikt, dat in onze Bijbel met tegenstander werd vertaald: *tsar*. Dit woord komt dicht bij *satan*, zij het dat het nog meer de gedachte van vijandigheid in zich heeft en daarom in de Septuaginta werd vertaald met *diabolos*, in de klassieke betekenis van: vijand, hater, kwaadspreker, aanklager uit vijandigheid. Bijvoorbeeld in het parallellisme van Klaagliederen 1:5: "Haar tegenstanders hebben de overhand, haar vijanden zijn welgemoed". Ook in het boek Esther vinden we het woord *tsar/diabolos* en wel in geval van Haman, die de Joden wilde uitroeien (Esther 7:4 - waar over het gevolg van de haat wordt gesproken - en 8:1 - waar Haman de vijand of hater van de Joden is). Dit aspect van vijandschap is belangrijk wanneer wij tot het Nieuwe Testament komen, waar - wat het de *satans* van deze wereld betreft - aanklagen en tegenstaan uit vijandschap - met het doel te smaden, vernederen, straffen, doden - het uitgangspunt is.

Overige vertalingen van satan met tegenstander

Er zijn in het Oude Testament nog drie voorbeelden van mensen als tegenstanders (*satans*) in meer algemene zin: 1 Samuël 29:4; 2 Samuël 19:22 en 1 Koningen 5:4. In de Septuaginta werd *satan* hier vertaald met *epiboulos*. Wat de vermeldingen in de boeken van Samuël betreft, is dit goed te begrijpen omdat het in beide gevallen ging om iets listigs: David, die van een vriend tot een vijand van de Filistijnen zou kunnen worden in de oorlog tegen Israël, en de legeroverste, die David wilde aanzetten tot moord. In Koningen is het wat minder duidelijk; maar mogelijk houdt dit verband met het feit dat er niet alleen tegenstanders van buitenaf waren (vijandige koningen die probeerden onder het juk van koning David uit te komen), maar vooral ook de listige pogingen (door Absalom en Adonia) binnen Israël om David en Salomo van de troon te stoten.

Satan als aanklager

Dan zijn er twee passages in het boek Psalmen en in Zacharia, waar *satan* de aanklager in een gerechtshof is. Deze zienswijze wordt breder gedragen. Zie *Bijbelse woorden en hun geheim* van ds. F.J. Pop:

‘Het Hebreeuwse woord voor **satan** wordt gebezigd voor een figuur uit het Israëlitische recht; de vijandig gezinde aanklager van de rechtbank.’

De vertalers vonden het in Psalm 109 kennelijk zo overduidelijk, door het verband met een rechtszitting, dat zij het woord *satan* vertaalden met aanklager:

Stel een goddeloze als rechter over hem, een aanklager (satan) sta aan zijn rechterhand. (Ps 109:6; de SV geeft de *satan* in plaats van aanklager)

Overigens is het opvallend dat de NBG'51 en NBV hier *aanklager* of *aanklagen* gebruiken, maar waar elders het hetzelfde woord in de grondtekst staat niet.

Het gebruik van *diabolos* in de Septuaginta bevestigt het klassiek gebruik van aanklagen uit vijandschap. Maar waarom waren de Nederlandse vertalers dan niet consequent in Zacharia, waar het dezelfde betekenis heeft? Vooral de SV en de NBV zijn erg tendentius met het gebruik van een hoofdletter (*Satan*).

Vervolgens deed Hij mij de hogepriester Jozua zien, staande vóór de Engel van de HERE, terwijl (de) satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen. De HERE echter zei tot (de) satan: De HERE bestraffe u, satan, ja de HERE, die Jeruzalem verkiest, bestraffe u (Zach 3:1,2)

De achtergrond van deze aanklacht is, dat de bewoners van het land niet wilden dat Jeruzalem en de tempel werden herbouwd, en sommigen van het volk Israël Jozua niet geschikt vonden als hogepriester. (*De*) *satan* is daarom, in het beeld van de (niet werkelijk plaatsvindende) rechtszitting, **de aanklager**. De werkelijke aanklagers waren mensen, die tegenstanders (vijanden) waren van Jozua en de bouw van Jeruzalem.

J.K.D.

begrijpend Psalm 14 en 53 zingen

De dwaas zegt in zijn hart

Deze twee psalmen lijken identiek te zijn, maar dat is eigenlijk niet vreemd. Er zijn andere voorbeelden van psalmen, of verzen van een psalm, die elders herhaald worden. De verzen 1 t/m 5 van Psalm 108, bijvoorbeeld, komen ook voor in 57:8-11; de rest van Psalm 108 is gelijk aan 60:7-14. Psalm 18 is vanaf vers 2 ook te vinden in 2 Samuël 22.

Laten we wat nauwkeuriger kijken naar de Psalmen 14 en 53. Beide beginnen met de woorden: “De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God” en eindigen met hetzelfde gebed: “Och, dat uit Sion Israëls redding daagde!”. Maar de psalmen zijn niet helemaal identiek. In de eerste plaats komt in Psalm 14 “God” drie keer voor; en “HERE” (d.w.z. de naam “Jahweh”) vier keer, terwijl in Psalm 53 alleen “God” voorkomt, ook waar Psalm 14 “HERE” heeft. Dit moet toch van betekenis zijn. Andere verzen zijn gelijk, behalve in één couplet. In Psalm 14:5,6 staat: “Daar overvalt hen de schrik, want God is bij het rechtvaardig geslacht. Het voornemen van de ellendige kunt gij wel beschamen, maar de HERE is zijn toevlucht”. In Psalm 53:6 daarentegen: “Daar verschrikken zij, terwijl er geen verschrikking is; want God verstroot het gebeente van uw belager, gij doet hen beschaamd staan, want God heeft hen verworpen”.

Een suggestie is dat de twee psalmen, hoewel allebei “van David”, tot verschillende tijden behoren. Eerst schreef David Psalm 14 als commentaar op zijn persoonlijke toestand en zijn geloof in de Here. Later, misschien toen Jeruzalem door Koning Sanherib werd bedreigd, herschreef men Davids psalm voor een nieuwe situatie waarbij ze de heidenen op 't oog hadden (vandaar “God” in plaats van “HERE”). “God verstroot het gebeente van uw belager ...” slaat bijzonder goed op de nederlaag van Assur (zie 2 Koningen 19:35).

Maar deze psalmen zijn in alle eeuwen van toepassing. “De HERE ziet neder uit de hemel op de mensenkinderen” doet denken aan de wereld vóór de zondvloed (zie Genesis 6:12). Paulus haalde deze psalmen aan om te bewijzen dat “Joden zowel als Grieken (heidene) ... allen onder de zonde zijn” (Romeinen 3:9-12). En in onze tijd zijn de woorden waarmee de psalmen beginnen zeker waar; overal hoor je van dwaze mensen de kreet: “Er is geen God”. Laten wij echter nooit twijfelen aan Zijn bestaan, want Hij is ook uw toevlucht in tijd van nood (53:6).

J.M.

wie de tekst van de Psalmen kent én begrijpt,
zal God met nog grotere vreugde lofzingen

Gods beloften aan Salomo persoonlijk waren niet afhankelijk van wat zijn zonen zouden doen. Dat is heel duidelijk te zien als de maat van de zonde van het koninkrijk Juda vol is en God het einde daarvan aankondigt.

Koning Hizkia deed veel om de schade, die zijn goddeloze vader Achaz in de tempel had aangericht, te herstellen, Juda af te brengen van hun afgoderij, en hen weer tot God te brengen. Omdat hij zich inzette voor de eer van God en in de grote nood, waarin Juda kwam toen de legers van Assur voor Jeruzalem verschenen, vertrouwde op God, bevrijdde Hij de stad en haar inwoners door op één nacht het gehele leger van Assur te doden: honderdvijfentachtigduizend man. Maar na hem ging het echt goed fout. Zijn zoon Manasse bracht alles in razend tempo weer terug tot de toestand onder zijn grootvader Achaz en oefende een waar schrikbewind uit, dat dood en verderf zaaide in Jeruzalem: *Manasse verleidde Juda en de inwoners van Jeruzalem ertoe, meer kwaad te doen dan de volken die de HERE vóór de Israëlieten had verdelgd* (2 Kron 33:9). Daarom riep God hen opnieuw op zich te bekeren, opdat Zijn oordeel hen niet zou treffen. Omdat zij niet luisterden naar Zijn profeten zond God het leger van Assur, dat Manasse gevangen nam en naar Babel wegvoerde. Maar zijn zoon Amon, die hem opvolgde, leerde daar niets van en ging gewoon door met wat zijn vader had gedaan: *hij maakte zijn schuld steeds groter* (2 Kron 33:23). Nadat hij was vermoord, werd zijn zoon Josia, nog maar een jongen van 8, koning. Hij was uit het goede hout gesneden en deed er alles aan om het oordeel van God af te wenden. Hij herstelde de tempel en de eredienst in Jeruzalem, en leerde het volk Gods wegen te bewandelen. In zijn dagen bracht God Zijn vonnis niet ten uitvoer; maar omdat Hij wist dat dit slechts een tijdelijke opleving was en dat het volk zich niet met hart en ziel bekeerd had, veranderde Hij Zijn vonnis niet. Het was dus uitstel van executie, want zij volgden, als bladeren aan de boom met de wind, hun leiders. Hun voorkeur ging daarbij uit naar hen die zich richtten op de wereldse dingen en niet God dienden maar de afgoden (zie bijvoorbeeld Jer 3:10). Dat God daarin gelijk had, is te zien in de opvolgers van Josia: zijn zonen Joahaz (die maar drie maanden regeerde) en Eljakim (die een vazal was van Egypte en door de Farao Jojakim werd genoemd). God klaagde Eljakim/Jojakim aan door de mond van de profeet Jeremia: *U hebt enkel oog voor uw onrechtmatig gewin en voor het vergieten van onschuldig bloed, voor het begaan van onderdrukking en geweld* (Jer 22:17). Die onderdrukking en geweld waren uiteraard gericht tegen wie God wel trouw bleven en die waarshuwden voor de gevolgen van ongeloof en afval van God (zie bijvoor-

beeld Jer 11:18-23). Na elf jaar zette de koning van Babel hem af en maakte Ejakims zoon Jechonja (die hij Jojakim noemde) koning. Tijdens diens 3 maanden durende regering moest Jeremia het einde van zijn koningschap en dat van het huis van David aankondigen:

Zo waar Ik leef, luidt het woord van de HERE, al was Konjahu, de zoon van Jojakim, de koning van Juda, een zegelring aan mijn rechterhand, toch zou Ik u daar afrukken en u geven in de macht van wie u naar het leven staan, in de macht van hen voor wie u vrees koestert, de macht van ... de koning van Babel (Jer 22: 24,25).

Schrijf deze man in als kinderloos ... want het zal aan geen van zijn nakomelingen gelukken om te zitten op de troon van David en weer over Juda te regeren (Jer 22:30).

Dit betekende echter niet dat God Zijn verbond met David verbrak. Zijn woorden hadden betrekking op de automatische opvolging van koningen over de natie Juda. Er was immers een voorwaarde aan Gods verbond: *indien uw zonen ... met hun gehele hart en met hun gehele ziel, voor mijn aangezicht wandelen ...* (1 Kon 2:4). De kinderloosheid van Jechonja had betrekking op het feit dat hij geen opvolger uit zijn lijn had die op de troon kon zitten, nadat de koning van Babel hem had overgebracht naar Babel. Dat is te zien in het feit dat de koning van Babel zijn oom Zedekia tot koning aanstelde. In zijn ballingschap echter verwekte Jechonja wel nakomelingen (zie 1 Kron 3:17, Matt 1:12 en Luc 3:27).

God hield dus het nageslacht van David in stand en beloofde Zich aan Zijn verbond met hem te zullen houden, door in latere tijd verandering te brengen in het lot van Zijn volk. Hij kondigde dat in zeer plechtige bewoordingen aan, met een keiharde garantie dat het zo zal zijn:

Zie, de dagen komen, luidt het woord van de HERE, dat Ik het goede woord in vervulling zal doen gaan, dat Ik over het huis Israël en het huis van Juda gesproken heb. In die dagen en te dien tijde zal Ik aan David een rechtvaardige Spruit doen ontspringen, die naar recht en gerechtigheid in het land zal handelen. In die dagen zal Juda verlost worden en Jeruzalem veilig wonen, en zó zal men het noemen: De HERE onze gerechtigheid. Want zo zegt de HERE: Nimmer zal het David ontbreken aan een man, die op de troon van het huis van Israël gezeten is ... Indien Ik mijn verbond aangaande de dag en de nacht, de verordeningen van hemel en aarde, niet heb vastgesteld, dat zal Ik ook het nakroost van Jakob en mijn knecht David verwerpen, dat Ik uit zijn nazaten geen heersers neem over het nageslacht van Abraham, Isaak en Jakob, want Ik zal

Leven in de verwachting van het Koninkrijk van God

een keer brengen in hun lot en Mij over hen ontfermen (Jer 33:14-17,25,26).

Door een andere profeet, die in dezelfde tijd als Jeremia leefde, Ezechiël, zei God tot Zedekia, die helemaal geen recht had op het koningschap:

Onheilige, goddeloze, vorst van Israël ... zo zegt de Here HERE: Neem weg die tulband! zet af die kroon! ... Een puinhoop, een puinhoop, een puinhoop zal Ik ze maken. Maar ook zo zal het niet blijven. Totdat hij komt, die er recht op heeft en aan wie Ik het geven zal (Ez 21:25-27).

‘Hij die er recht op heeft’, kan niemand anders zijn dan de ‘Silo’ uit de zegen voor Juda. Hij is kennelijk de man die voor altijd op de troon in Jeruzalem zal zitten. Dit is ook te zien in Psalm 89, waarin God wordt herinnerd aan Zijn beloften en eden aan David (vsn 4,5,27); ook is er verband met Psalm 132 (vsn 10,11). Maar het gaat uiteindelijk allemaal veel verder dan Salomo en zijn nakomelingen; want in Ps 89:28 zegt God:

Ja, Ik zal hem tot een eerstgeborene stellen, tot de hoogste van de koningen van de aarde.

Het gaat kennelijk om een nakomeling in het bijzonder, die het eerstgeboorterecht ontvangt en dus de erfgenaam is. Het probleem van de psalmist is echter, dat de vervulling hiervan niet is gekomen, temeer nu Babel een einde heeft gemaakt aan de reeks koningen uit de lijn van David:

Toch hebt u verstoten en versmaad, U bent vervolgen geweest op uw gezalfde; het verbond met uw knecht hebt u teniet gedaan, zijn kroon ter aarde toe ontviwd ... Waar zijn, o Here, uw vroegere gunstbewijzen, die U in uw trouw aan David hebt gezworen? (vsn 39,40,50).

Betekenden de woorden van deze psalmist dat de hoop en verwachting van alle gelovigen was vervlogen? Dat God zijn genade aan David inderdaad was vergeten? Neen! In de Bijbel vinden we voorbeelden van mensen die blijk gaven van hun geloof en verwachting en God baden om de vervulling van Zijn woorden. Ze wisten echter dat die moesten wachten tot ‘de verre toekomst’, tot waar de beloften aan David zich uitstrekten. Maar wanneer zou die ‘verre toekomst’ zijn?

Toen God door Jeremia had gesproken over het einde van het koningschap van Eljakim/Jojakim, kondigde Hij aan dat er na 70 jaar een einde zou komen aan de macht van Babel (Jer 25:11,12). Nadat Jechonja en vele anderen met hem naar Babel waren weggevoerd, stuurde Jeremia hen een brief met dezelfde woorden: *als voor Babel zeventig jaren voorbij zullen zijn, dan zal Ik naar u omzien en mijn heilrijk woord aan u in vervulling doen gaan door u naar deze plaats terug te brengen* (Jer 29:10). Daarbij was de oproep in Babel kinderen te verwekken, zodat er inderdaad een volk was dat kon terugkeren. Wat Jechonja dus deed, zoals we hebben gezien. Onder de

eerste wegvoering naar Babel aan het eind van de regering van Eljakim/Jojakim was een jongen die Daniël heette. Het boek dat zijn naam draagt, laat zien dat hij de zaak van de God van Israël zeer was toegewijd. Nadat het rijk van Babel was ingenomen door de Perzen en Meden, vroeg hij zich kennelijk af wat dit in het licht van de profeten te zeggen kon hebben. Hij vond de brief van Jeremia en toen: ... *lette ik ... in de boeken op het getal van de jaren, waarover het woord van de HERE tot de profeet Jeremia gekomen was, dat Hij over de puinhopen van Jeruzalem zeventig jaar zou doen verlopen* (Dan 9:2), schreef hij. Uit zijn daaropvolgend gebed blijkt dat hij zich zeer bewust was van de reden waarom Jeruzalem een puinhoop was geworden. Op indrukwekkende en ontroerende wijze deed hij schuldbelijdenis tegenover God en vroeg Hem:

Here, mogen naar al uw gerechtigheid uw toorn en grimmigheid zich toch afwenden van uw stad Jeruzalem ... doe uw aangezicht lichten over uw verwoest heiligdom ... O Here, hoor! O Here, vergeef! O Here, merk op! Treed handelend op; toef niet om uwswelwil, mijn God, want uw naam is uitgeroepen over uw stad en over uw volk (Dan 9:16-19).

God beantwoordde zijn gebed met een uitleg van de genoemde tijd. Mogelijk was toen het bevel van de Perzische koning Kores (Cyrus) al uitgevaardigd, om de in alle landen door de koning van Babel verwoestte heiligdommen in ere te herstellen, ook in Jeruzalem. Want we lezen verder:

Zeventig weken zijn bepaald over uw volk en uw heilige stad, om de overtreding te voleindigen, de zonde af te sluiten, de ongerechtigheid te verzoenen, en om eeuwige gerechtigheid te brengen, gezicht en profeet te bezegelen en iets allerheiligst te zalven. Weet dan en versta: vanaf het ogenblik, dat het woord uitging om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen tot op een gezalfde, een vorst, zijn zeven weken; en tweeënzestig weken lang zal het hersteld en herbouwd blijven ... maar in de druk van de tijd. En na de tweeënzestig weken zal een gezalfde worden uitgeroemd, terwijl er niets tegen hem is ... (Dan 9:24-26).

Zeventig weken zijn 70 jaarweken = 490 jaar. Dat is de periode waarover deze profetie gaat. Dit is de reden waarom de gelovigen in Israël aan het eind daarvan - in de tijd dat Jezus werd geboren - in zo'n gespannen afwachting waren van de dingen die stonden te gebeuren. Lucas vertelt in zijn evangelieverslag over Simeon, die de vertroosting van Israël verwachtte (zie Jes 40:1, 51:3), en over Hanna, die God onafgebroken diende in de tempel *met vasten en bidden, nacht en dag* (Luc 2:25 en 37). En deze verwachting werd nog sterker toen Johannes de Doper, na eeuwenlang zwijgen van de profeten, begon op te treden met de aankondiging dat het Koninkrijk van God was nabijgekomen.

J.K.D.

De wederkomst van Christus Jezus

Toen de discipelen voor de laatste maal met Jezus op de Olijfberg stonden, werd Hij voor hun ogen opgenomen in de hemel. Bij monde van enkele engelen deed God de belofte dat Jezus zou terugkeren naar de aarde. Dit had geen nieuws voor hen moeten zijn; want een dag voor zijn kruisdood had Jezus gezegd dat Hij naar de Vader zou gaan. Nu was dit voor hen concreet geworden: zij hadden Hem daadwerkelijk zien gaan. Vanaf dat moment werd voor hen even concreet wat Hij in zijn gesprekken met hen steeds weer had gezegd over 'de komst van de Zoon des mensen'. Omdat Hij toen bij hen was, konden zij zich daar niets bij voorstellen. Nu wel.

Deze komst van Christus Jezus uit de hemel behoort, met zijn verzoenend offer en opstanding tot eeuwig leven, tot de kernboodschap van de apostelen. Zij hadden de waarschuwing van Jezus ter harte genomen, dat zij altijd waakzaam moesten zijn; bereid om hun Heer te ontmoeten.

Sinds zijn hemelvaart zijn bijna 2000 jaar voorbijgegaan. De eerste christenen stonden bekend als 'mensen die hun Heer uit de hemel verwachten'. Maar in de loop van de tijd is voor velen de verwachting van zijn komst volledig naar de achtergrond verdrongen. En dit was kennelijk de reden waarom Jezus had gewaarschuwd, dat wie opgaat in de dagelijkse dingen, en zich niet bewust is van zijn terugkeer, door zijn komst overvallen kan worden, zoals de mensen in de tijd van Noach door de zondvloed.

De tekenen van de tijden wijzen er op dat de komst van Christus Jezus uit de hemel dichterbij is gekomen dan ooit. Reden genoeg om de Schriften nog eens te raadplegen, en te bekijken wat dit voor uzelf en de wereld om ons heen zal betekenen. Het boekje *De wederkomst van Christus Jezus* is bedoeld als een wegwijzer daarin. Wij hopen en bidden daarom dat dit u op weg zal helpen; want uiteindelijk zullen wij, die bekend zijn met het evangelie, die reis 'door de lucht' maken naar de Heer, om voor Hem rekenschap af te leggen over ons leven. Wij hopen en bidden dat wij dat niet in vreze en beven hoeven te doen, maar met vreugde mogen doen; om daarna de uitnodiging van de Heer te horen: "Ga in tot het feest van uw Heer".

Auteur: Arthur Hale

Pagina's: 56 in A5 formaat

Vraag een gratis exemplaar aan via:

E-mail: info@metopenbijbel.nl

Telefoon: 0318-845120 (ma-vr 9-20 u)